

025 2
11257.4
33

ศึกษาการจัดหาและการใช้หนังสือ ณ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปริญญาโท

ของ

กุลวรา ภู่งศ์ไพโรจน์

25 ม.ค. 2531

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

165418

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปัญหานี้
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

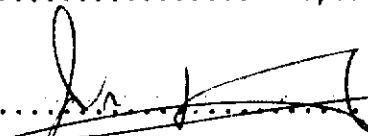
คณะกรรมการสอบ

...../นส. ธีระพงษ์.....ประธาน

...../นส. ธีระพงษ์.....ประธาน

.....นาย นวรัตน์.....กรรมการ

.....นาย นวรัตน์.....กรรมการ

..........กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษร เจริญรักษ์ อาจารย์ นงนวล พงษ์ไพบูลย์ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พาวา พันธุ์เมฆา ผู้วิสัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้อีก ที่

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ทวี รื่นจินดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สุพจน์ ส่องแสงจันทร์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณวรารุณ ผลานันต์ คุณสมโภชน์ เอนกสุย คุณเรวกี
เรืองประพันธ์ คุณธีระวรรณ คงมั่น คุณสมพงษ์ พุทธิสารทภักย์ คุณบุษการิกา น้อยแสงศรี
คุณสุภาพ อนวัช คุณดารารัตน์ บุพพรณัฏ์ คุณอนงค์ ภูอภิรมย์ คุณสุธีรา เหมตะศิลป์
คุณสุจิตร์ สุภาพ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงลงด้วยดี

ขออ้อมรำลึกถึงพระคุณของบูรพาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และระลึกถึง
พระคุณของ "แม่" ผู้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ได้ให้ทุนการศึกษาและทุนในการทำ
วิจัยครั้งนี้

กุลวรา ฟูพงศ์ไพโรจน์

กุมภาพันธ์ 2528

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	20
แหล่งข้อมูล	20
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	21
การรวบรวมข้อมูล	22
การคัดกระทำข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	23
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	23
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25

5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	36	112
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	36	113
	แหล่งข้อมูล.....	36	113
	เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล.....	37	114
	สรุปผลการวิจัย.....	37	114
	อภิปรายผล.....	39	115
	ข้อเสนอแนะ.....	41	117
	บรรณานุกรม.....	42	
	ภาคผนวก.....	50	

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	การคัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในปี พ.ศ. 2523-2525.....	25
2	การใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ.....	27
3	การคัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย.....	29
4	การคัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ.....	31
5	ความสัมพันธ์ระหว่างการคัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย.....	33
6	ความสัมพันธ์ระหว่างการคัดหาและการใช้หนังสือภาษา ต่างประเทศ.....	34

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ระบบการศึกษาในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ห้องสมุดจึงเป็นหัวใจของการศึกษา เพราะห้องสมุดคือสถานที่รวมสรรพวิทยาการต่าง ๆ ได้แก่ วารสาร สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ต้นฉบับตัวเขียน สมุดข่อย และอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาทุกชนิด (สุทธิศักดิ์ อ้วนวงศ์ 2515:1)

ห้องสมุดจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาจนอาจกล่าวได้ว่า มหาวิทยาลัยจะดีหรือไม่อยู่ที่คุณภาพของห้องสมุด (สุทธิศักดิ์ อ้วนวงศ์ 2521:64) แต่คุณภาพของห้องสมุดมิได้อยู่ที่จำนวนหนังสือประการเดียว (ม.ร.ว.ศิริวัฒน์ สิกขสันต์ 2506:290) ต้องคำนึงถึงคุณภาพและความต้องการของผู้ใช้ด้วย จึงจะทำให้หนังสือแต่ละเล่มที่จัดหาเข้ามาภายในห้องสมุดใช้ได้อย่างคุ้มค่า และเหมาะสมได้สัดส่วนกับเงินงบประมาณการจัดหาหนังสือของห้องสมุด

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีห้องสมุดมหาวิทยาลัยจะต้องจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ ให้สมบูรณ์สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน การวิจัย ตลอดจนดูแลให้ทรัพยากรเหล่านั้นมีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด

ในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือ บรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการภายในในการเลือกเป็นอย่างมาก เพราะสภาพของการปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับการจัดหาวัสดุห้องสมุดนั้นบรรณารักษ์ไม่สามารถจัดหาวัสดุทุกชนิดที่ต้องการได้ ทั้งนี้เนื่องจากงบประมาณ สถานที่จัดเก็บ ตลอดจนคุณค่าของวัสดุ (Owens. 1967:15)

ในปัจจุบันการผลิตหนังสือสามารถผลิตได้อย่างรวดเร็วกว้างขวางมาก มีสิ่งพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศผลิตออกมามากมาย ซึ่งห้องสมุดไม่สามารถจัดหาเข้ามาได้ทั้งหมด จึงจำเป็นต้องคัดเลือกหนังสือให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด และสิ่งที่จะเป็นเครื่องแสดงความต้องการใช้หนังสือของผู้ใช้คือ หลักฐานการยืมหนังสือ เพราะการยืม

เป็นเครื่องแสดงถึงการใช้และความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด (Hodowance. 1978:439)

ในปีค.ศ. 1971 แมคกราท (McGrath. 1971:280-285) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ การใช้หนังสือภายในห้องสมุดและการยืมหนังสือออกโดยศึกษาการใช้ ณ ห้องสมุดในมหาวิทยาลัย เช้าท์เวล เทอร์น หลุยเซียนา ด้วยสมมุติฐานที่ว่า เนื้อหาของหนังสือที่ยืมออกจากห้องสมุดไม่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของหนังสือที่ใช้ในห้องสมุด ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีนับจำนวน การใช้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรก นับจำนวนหนังสือของห้องสมุดภาควิชารวม 61 ภาค ภายใต้ระบบการคัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมดิวอี้ (DDC) หรือระบบการคัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC) ตามที่ห้องสมุดนั้น ๆ ใช้ ช่วงที่สอง นับจำนวนหนังสือ โดยแบ่งตามระบบการคัดหมู่หนังสือของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (LC) อย่างกว้าง ๆ ก่อน แล้วจึงแบ่งภายใต้ 10 หมวดย่อย ของระบบ DDC รวมเป็น 141 หมวดย่อยของทั้งสองระบบ ทั้งนี้จะได้เปรียบเทียบการใช้หนังสือภายในห้องสมุดและการยืมออกของแต่ละภาควิชาและแต่ละหมวดหมู่ ผลการวิจัยของแมคกราท (McGrath) พบค่าสหสัมพันธ์ในการศึกษา ช่วงแรก 0.86 และช่วงที่สอง 0.84

ในปีค.ศ. 1978 โดมาส์ (Domas. 1978:171-282) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ การใช้หนังสือภายในห้องสมุดและการยืมออกโดยตั้งสมมุติฐานว่า จำนวนหนังสือที่ยืมออกมีความสัมพันธ์กับจำนวนหนังสือที่ใช้ภายในห้องสมุด การศึกษาครั้งนี้ทำที่วิทยาลัยชานแอนติดีโอ โดยใช้จำนวนการใช้ภายในห้องสมุดตามการแบ่งหมวดหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้ (DDC) ผลการวิจัยของโดมาส์ (Domas) พบค่าสหสัมพันธ์ในระดับ 0.917

ค่าสหสัมพันธ์ที่ได้จากการวิจัยทั้งสองเรื่องสรุปได้ว่าการใช้ภายในห้องสมุดมีความสัมพันธ์กับการยืมออกในระดับสูง ดังนั้นสถิติการยืมออกสามารถชี้บอกจำนวนหนังสือที่ใช้ภายในห้องสมุดได้น่าเชื่อถือ

ฉะนั้นการยืมหนังสือของผู้ใช้จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้บรรณารักษ์ได้ทราบว่า หนังสือหมวดหมู่ใดมีผู้ต้องการใช้มาก และหมวดหมู่ใดมีผู้ใช้จำนวนน้อย ทำให้ทราบว่าจำนวนหนังสือที่มีอยู่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ ซึ่งผลจากการยืมนี้ จะเป็นแนวทางและใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดในอนาคต ช่วยให้การจัดหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ประหยัดงบประมาณ และผู้ใช้ได้ใช้หนังสืออย่างคุ้มค่าที่สุด

จากความสำเร็จในการจัดหาหนังสือและการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดดังกล่าว
ข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการจัดหาและการใช้หนังสือเพื่อจะได้ทราบ
ถึงจำนวนหนังสือแต่ละหมวดหมู่ที่จัดหาเข้ามาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ภายในระยะ 3 ปี ตั้งแต่พ.ศ. 2523 - 2525 ว่ามีการจัดหาหนังสือในหมวดต่าง ๆ มาก
น้อยและเหมาะสมเพียงไร รวมทั้งการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในระยะ 3 ปี เพื่อจะได้
เสนอแนะในการจัดหาหนังสือสำหรับปีต่อ ๆ ไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์ปริมาณและประเภทของหนังสือที่จัดหาเข้ามา ในช่วงปีพ.ศ. 2523-2525
2. เพื่อวิเคราะห์ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในช่วงปีพ.ศ. 2523-2525
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาหนังสือและการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในช่วงปีพ.ศ. 2523 - 2525

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อให้ทราบว่าในระยะ 3 ปี คือระหว่างปีพ.ศ. 2523 - 2525 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดหาหนังสือเป็นจำนวนเท่าไร แยกเป็นหมวดวิชาละกี่เล่ม และมีการใช้หนังสือเหล่านั้นมากน้อยเพียงไร
2. เพื่อเป็นการเสนอแนะแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหา ในการพิจารณาจัดหาหนังสือในหมวดต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้ใช้ต่อไป

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

การจัดหาหนังสือและการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดสัมพันธ์กัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

- ✓ 1. ศึกษาปริมาณและประเภทของหนังสือที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดหาเข้ามาในระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2525 เฉพาะหนังสือทั่วไปที่อนุญาตให้ยืมออกจากห้องสมุด
2. ศึกษาการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2525 จากการยืมของผู้ใช้หนังสือ ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เฉพาะภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526
3. ตัวแปร
 - 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดหาหนังสือ
 - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้หนังสือ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ห้องสมุด หมายถึง สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. การจัดหาหนังสือ หมายถึง หนังสือที่สั่งซื้อมาและได้รับบริจาคทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ ในยว่ง 3 ปีคือ ในระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2525 และเป็นหนังสือที่อนุญาตให้ยืมออกจากห้องสมุด
3. ผู้ใช้ห้องสมุด หมายถึง อาจารย์และนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เข้ามาใช้ห้องสมุดในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526
4. การใช้หนังสือ หมายถึง การยืมหนังสือออกจากห้องสมุด ในยว่งภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526
5. บัตรประจำหนังสือ หมายถึง บัตรประจำหนังสือแต่ละเล่ม มีไว้ให้ผู้ยืมลงชื่อไว้เป็นหลักฐานเมื่อต้องการยืมออก
6. บัตรทะเบียนหนังสือ หมายถึง บัตรหลักฐานการลงรายการหนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุด
7. บัตรรายการ หมายถึง บัตรซึ่งบรรจุรายละเอียดของหนังสือ ได้แก่ เลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ ครั้งที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์ จำนวนหน้า

8. การจัดหมวดหมู่หนังสือระบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกัน (Library of Congress Classification) หมายถึง การจัดหมู่หนังสือแบ่งออกเป็น 20 หมวดใหญ่ และในแต่ละหมวดใหญ่ แบ่งเป็นหมวดย่อย โดยใช้อักษรด้วยตัวโรมันและตัวเลข (Library of Congress Classification Scheduler. 1973:1) ดังนี้คือ

<u>หมวดหมู่หนังสือ</u>	<u>ประเภทหนังสือ</u>
A	งานทั่วไป, ตารางเลข
B - BJ	ปรัชญา
BL - BX	ศาสนา
C	ประวัติศาสตร์เบื้องต้น
D	ประวัติศาสตร์ทั่ว ๆ ไป ประวัติศาสตร์โลกเก่า
E - F	ประวัติศาสตร์โลกใหม่
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา นิทานพื้นบ้าน มารยาทและประเพณี นันทนาการ
H	สังคมศาสตร์
J	รัฐศาสตร์
K	กฎหมาย
L	การศึกษา
M	ศัลยกรรม
N	จิตรศิลป์
P - PA	นิรุกติศาสตร์, ภาษาศาสตร์, วรรณกรรมคลาสสิก
PB - PH	ภาษายุโรปสมัยปัจจุบัน
PG	วรรณกรรมรัสเซีย

หมวดหมู่หนังสือประเภทหนังสือ

PJ - PM

ภาษาและวรรณกรรมเอเชีย ออฟริกา

ดินแดนต่าง ๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิก อเมริกา

ภาษาผสม และภาษาเทียม

PN, PR, PS, PZ

วรรณคดีทั่วไป วรรณคดีอังกฤษและอเมริกา

นวนิยายและวรรณกรรมสำหรับเด็ก

PQ Part 1

วรรณกรรมฝรั่งเศส

PQ Part 2

วรรณกรรมอิตาลี สเปน สวีเดนและโปรตุเกส

PT Part 1

วรรณกรรมเยอรมัน

PT Part 2

วรรณกรรมดัตช์และสแกนดิเนเวีย

Q

วิทยาศาสตร์

R

แพทยศาสตร์

S

เกษตรกรรมอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

สัตวแพทย์และสัตว์ การเพาะเลี้ยงปลา

และภาพประมง กีฬาล้ำสัตว์

T

เทคโนโลยี

U

เกษตรศาสตร์

V

นาวิกศาสตร์

Z

บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์

เอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถาบันอุดมศึกษาแบบตลาดวิชา ตั้งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2514 มาตรา 5 ความว่า ให้จัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นมหาวิทยาลัยหนึ่งเรียกว่า "มหาวิทยาลัยรามคำแหง" เป็นสถาบันการศึกษาและวิจัยแบบตลาดวิชา มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวិชาการและวิชาชีพขั้นสูง ทำการวิจัยและส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพขั้นสูงและทะนุบำรุงวัฒนธรรม (มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2518:4)

หอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง เริ่มดำเนินการจัดตั้งพร้อมกับการเตรียมเปิดมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการศึกษาของคณาจารย์ ข้าราชการ และนักศึกษาตามนโยบายของมหาวิทยาลัย หอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหงเปิดให้บริการเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2514 โดยใช้อาคารชั้นเดียวสองหลัง คือ ตึก NB-3 A และ NB-3 B เป็นสถานที่ทำการชั่วคราว มีฐานะเป็นกองห้องสมุด สังกัดสำนักงานอธิการบดี และวันที่ 15 มีนาคม 2518 ได้ย้ายมาใช้อาคารหอสมุด ซึ่งเป็นอาคาร 5 ชั้น ตั้งอยู่บริเวณศูนย์กลางของมหาวิทยาลัย ได้ยกฐานะเป็นสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2518 ในปี พ.ศ. 2522 สำนักหอสมุดกลาง ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเพิ่มอีก 1 หลัง ด้านขวามือ โดยมีทางเดินเชื่อมติดต่อกับอาคารเดิม และในปี พ.ศ. 2527 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเพิ่มด้านซ้ายมือ ซึ่งขณะนั้นกำลังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง

วัตถุประสงค์และนโยบายของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีดังนี้คือ (อัมพร ปิ่นศรี 2525:37-38)

1. เป็นศูนย์กลางวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา การค้นคว้าและการวิจัยของมหาวิทยาลัย
2. เพื่อดำเนินการและจัดบริการทางวิชาการแก่อาจารย์ ข้าราชการ และนักศึกษา ให้ได้พัฒนาการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. เพื่อส่งเสริมการค้นคว้าและวิจัยเฉพาะวิชาให้กว้างขวาง ลึกซึ้ง และสดใหม่ การศึกษาเฉพาะตัวของนักศึกษาระดับปริญญาโท
4. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งและพัฒนาระบบการคัดเลือกข้อคำถามที่ทันสมัย เพื่อเป็นศูนย์บริการข้อสอบแก่ผู้ใช้ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยเครื่องจักรกลเข้าช่วย
5. เพื่อเป็นศูนย์กลางให้การศึกษาที่อยู่ภูมิภาค ได้มีความเสมอภาคและโอกาสในการศึกษาหาความรู้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยใช้สื่อการเรียน การสอนทางเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. เพื่อเป็นสถานที่ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านอารมณ์และจิตใจ แก่นักศึกษาให้เท่าเทียมกับการพัฒนาทางด้านสมอง สติปัญญา เพื่อให้เติบโตเป็นพลเมืองดีของชาติ
7. เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงานด้านเทคนิคแก่ห้องสมุดวิทยาเขต
8. เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการปฏิบัติงานของข้าราชการ นิสิต นักศึกษา ในภาควิชา บรรณารักษ์ศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และสถาบันอื่น ๆ
9. เพื่อส่งเสริมความร่วมมือประสานงานระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศในการพัฒนาการศึกษา

การดำเนินงานของสำนักหอสมุดกลาง

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดระบบการบริหารงานแบบรวมอำนาจ (Centralization) แบ่งส่วนราชการเป็นการภายในตามลักษณะของงาน และประเภทของวัสดุห้องสมุดเป็น 1 สำนักงาน และ 7 ฝ่ายคือ (อัมพร ปันศรี 2525:40)

1. สำนักงานและการสำนัก

มีหน้าที่เกี่ยวกับงานสารบรรณ งานการเงินและวัสดุ บุคลากร ตลอดจนงานประชาสัมพันธ์และสถิติ

2. ฝ่ายเทคนิค

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาหนังสือ และสิ่งพิมพ์ ด้วยการซื้อ แลกเปลี่ยน และขอรับบริจาค การวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย และต่างประเทศ ตลอดจนการรักษาสภาพหนังสือและวัสดุสิ่งพิมพ์ของหอสมุดให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยที่จะให้บริการ

3. ฝ่ายบริการผู้อ่าน

มีหน้าที่ให้บริการให้ยืม-รับคืน หนังสือทั่วไป จัดทำบัตรสมาชิกห้องสมุดและทะเบียนผู้ใช้ห้องสมุด บริการหนังสือทั่วไป บริการหนังสือจอง ตลอดจนบริการแนะแนวการอ่าน

4. ฝ่ายบริการช่วยการค้นคว้าและวิจัย

มีหน้าที่ให้บริการตอบคำถามเกี่ยวกับการศึกษาและเรื่องทั่วไป โดยทางตรงภายในหอสมุด ทางโทรศัพท์ และทางไปรษณีย์ ให้บริการช่วยเหลือแนะนำในการศึกษาค้นคว้าการทำรายงานประกอบการศึกษา แนะนำการใช้ห้องสมุด บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการข้อค้นพบตามความสนใจของผู้ใช้ การจัดทำบรรณานุกรม พร้อมทั้งบรรณนิเทศน์หนังสือทุกประเภท การบริการนำชมห้องสมุด บริการสิ่งพิมพ์รัฐบาล และหนังสือลักษณะพิเศษ

5. ฝ่ายวารสารเอกสารและหนังสือพิมพ์

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหา พิจารณาคัดเลือกและประเมินคุณค่าวารสาร จัดทำดัชนีและสารบัญแบบบทความจากวารสารและเอกสาร จัดทำบรรณานุกรม บริการวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ จุลสารและเอกสารทั่วไปต่าง ๆ ตลอดจนทำกฤตภาคไว้ให้บริการ

6. ฝ่ายบริการวัสดุโสตทัศนศึกษา

พิจารณาคัดเลือกเอกสารสิ่งพิมพ์มีคุณค่า และหายาก เพื่อถ่ายไมโครฟิล์ม ตอบคำถามและช่วยการศึกษาค้นคว้าจากไมโครฟอร์ม แนะนำวิธีใช้ไมโครฟอร์มและโสตทัศนวัสดุต่าง ๆ บริการให้ยืมโสตทัศนวัสดุทุกประเภท บริการฉายสไลด์ फिल्मลึบริปและภาพยนตร์ บริการผลิตอุปกรณ์การฉาย การจัดทำบรรณานุกรมวัสดุโสตทัศนศึกษาต่าง ๆ และบริการถ่ายเอกสาร

7. ฝ่ายโสตทัศนศึกษา

มีหน้าที่ให้บริการเกี่ยวกับโทรศัพท์วงจรปิดภายในมหาวิทยาลัย บริการโทรศัพท์ด้านการศึกษา บริการให้ยืมโสตทัศนอุปกรณ์ ตลอดจนการตรวจสอบโสตทัศนศึกษาต่าง ๆ

8. ฝ่ายห้องสมุดวิทยาเขต

ตั้งอยู่ ณ บริเวณวิทยาเขตปัจฉิมสวัสดิวรรณภรณ์ บริเวณหมู่บ้านทุ่งเศรษฐี ถนนบางนา-ตราด กม.8 แขวงดอกไม้ เขตพระโขนง มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริการให้ยืมหนังสือทั่วไป บริการหนังสือจอง บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการวารสารและ

หนังสือพิมพ์ ตลอดจนบริการวัสดุไม่ตีพิมพ์

จำนวนหนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์

ปัจจุบันสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวนหนังสือและสิ่งพิมพ์แยกตามประเภทต่าง ๆ ดังนี้คือ

จำนวนหนังสือทั้งสิ้น 274,157 เล่ม แยกเป็นหนังสือภาษาไทย 203,564 เล่ม ภาษาต่างประเทศ 70,593 เล่ม จำนวนผู้ใช้บริการ โดยปกติจะมีผู้ใช้บริการต่าง ๆ ของสำนักหอสมุดกลาง โดยเฉลี่ยวันละประมาณ 12,000 - 17,000 คน (ฝ่ายบริการช่วยการค้นคว้าและวิจัย 2526:1-5)

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ให้บริการยืมหนังสือทั่วไปแก่อาจารย์ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษา ไปอ่านที่บ้านได้โดยใช้ระบบการควบคุมการให้ยืมหนังสือด้วยมือ (Manual System) แบบนิวอาร์ค (Newark System) (อัมพร ปันศรี 2525:43) ผู้ใช้บริการจะต้องมาติดต่อขอทำบัตรหอสมุดด้วยตนเอง และจะต้องแสดงบัตรประจำตัวหรือใบรับรองจากผู้บังคับบัญชา พร้อมรูปถ่ายหน้าตรง ขนาด 2 นิ้ว สำหรับนักศึกษาจะต้องนำใบเสร็จรับเงินค่าลงทะเบียนของภาคการศึกษานั้น ๆ มาแสดงด้วย

ในการยืมและส่งหนังสือทุกครั้ง ผู้ใช้บริการจะต้องแสดงบัตรหอสมุด พร้อมทั้งทำหลักฐานการขอยืมไว้ โดยนักศึกษายืมได้คนละไม่เกิน 3 เล่ม ต่อกำหนดเวลา 14 วัน และสามารถยืมหนังสือต่ออีกได้ไม่เกิน 2 ครั้ง ติดต่อกัน เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ยืมจองหนังสือเล่มนั้นไว้แล้ว สำหรับนักศึกษาที่กำลังเรียนภาคนิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ ได้รับสิทธิพิเศษในการยืมคราวหนึ่งไม่เกิน 10 เล่ม กำหนดเวลาไม่เกิน 1 เดือน ซึ่งต้องนำหนังสือรับรองจากอาจารย์หัวหน้าภาควิชามาแสดงด้วย ส่วนอาจารย์ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ที่ยืมได้ 10 เล่ม ต่อกำหนดเวลา 1 ภาคการศึกษา ผู้ยืมจะต้องนำหนังสือไปคืน 5 เล่ม และต้องนำหนังสือไปคืน 1 เล่ม และต้องนำหนังสือไปคืน 1 เล่ม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

* งานจัดหาทรัพยากรห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นสถานที่รวบรวมสรรพวิทยาการต่าง ๆ อันได้แก่ วารสาร สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ต้นฉบับตัวเขียน สมุดข่อย และอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาทุกชนิด (สุทธิรักษ์ณ์ อักษรวงศ์ 2515:1)

* งานจัดหาจึงเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งงานหนึ่งของห้องสมุดทุกประเภท ซึ่ง เกลเฟนด์ (Gelfand, 1968:63) กล่าวว่า ในบรรดาความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ที่สุดคือ การควบคุมดูแลว่าได้มีหนังสือและวารสารที่เหมาะสมเพิ่มเติมเข้าห้องสมุดอยู่เสมอตามจำนวนงบประมาณที่ห้องสมุดได้รับ

การจัดหาหนังสือ จึงเป็นวิธีการเพิ่มเติมหนังสือและวัสดุต่าง ๆ เข้าห้องสมุดด้วยวิธีดังต่อไปนี้คือ

1. การสั่งซื้อ
2. การขอและรับบริจาค
3. การแลกเปลี่ยน
4. การบอกรับวารสาร
5. การเก็บเล่มหรือการจัดทำขึ้นเอง (ธาดาศักดิ์ วีชรปรีชาพงษ์ 2522:158)

การจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์ของห้องสมุดดังกล่าวข้างต้นนี้ มีจุดมุ่งหมายดังต่อไปนี้คือ

1. เพื่อให้ห้องสมุดมีสิ่งพิมพ์ใหม่ ๆ ในสาขาวิชาที่อาจารย์และนักศึกษาสนใจมากที่สุด
2. เพื่อพัฒนาวิธีการจัดหาหนังสือให้ทันแรงงานและเวลา ตลอดจนเตรียมหนังสือใหม่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์และนักศึกษา อันจะเป็นผลให้สามารถจัดหาหนังสือได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด
4. เพื่อร่วมกับห้องสมุดอื่น ๆ ในการหลีกเลี่ยงการจัดหาหนังสือซ้ำ (Roger and Werber. 1971:363)

ดังนั้นสิ่งที่ควรคำนึงถึง เป็นอันดับแรกคือ ผู้ใช้ห้องสมุด สำหรับห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีคณาจารย์ ข้าราชการ นักศึกษา และบางครั้งรวมถึงบุคคลภายนอกด้วย (Goldhor. 1963:1) นั่นคือ ห้องสมุดจะต้องพยายามคัดสิ่งพิมพ์ทางวิชาการใหม่ ๆ มาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาที่อาจารย์ และนักศึกษา กำลังสนใจและศึกษาอยู่ เพราะฉะนั้นแผนกจัดหาควรจะได้พัฒนาวิธีการเลือก และการจัดหา ซึ่งจะทุ่นแรงและเวลาในการจัดหาทุกขั้นตอน (บุญศิริ สุวรรณเพชร 2523:6)

วิธีที่จะช่วยให้การจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้นั้นสามารถพิจารณาได้จาก

1. วัตถุประสงค์การใช้หนังสือของห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. มูลค่า (Value) ของการใช้หนังสือ
3. การใช้หนังสือภายในห้องสมุดและการยืมหนังสือออก
4. พฤติกรรมการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุด
5. ด้านการอ่าน (จรรยา ไพโรจน์กุล 2524:7)

การใช้ทรัพยากรของห้องสมุด

การศึกษาการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดโดยการศึกษาความต้องการของผู้ใช้นั้นสามารถสร้างความเข้าใจความกระจ่างชัด ช่วยแก้ปัญหา และช่วยให้การจัดหาทรัพยากรเหมาะสมกับผู้ใช้อห้องสมุด (Burns. 1978:6) ชิงทาวเบอร์ (Tauber. 1967:24) ได้กล่าวถึงการศึกษาการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาจำนวนทรัพยากรของห้องสมุดที่มีผู้ใช้ในแต่ละสาขาวิชา
2. ทราบประเภทของทรัพยากรที่ผู้ใช้ต้องการใช้อย่างแท้จริง
3. ทราบถึงการใช้ของผู้ใช้ห้องสมุดแต่ละกลุ่ม เช่น นักศึกษา คณาจารย์ และนักวิจัย
4. เป็นแนวทางให้ทราบความต้องการในการจัดให้มีการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุดเพิ่มขึ้น

ส่วนอ. เรเจน (Sargent. 1979:416-417) ได้กล่าวว่า การศึกษาความต้องการในการใช้ทรัพยากรทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพก่อให้เกิดประโยชน์คือ

1. ทราบถึงการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดและศึกษาว่า ข้อสันเทษใดที่ผู้ใช้ห้องสมุดต้องการ
2. ทำให้ทราบประเภทของทรัพยากรห้องสมุดที่มีการใช้บ่อยครั้ง และทรัพยากรประเภทที่ไม่มีการใช้ หรือมีการใช้น้อยมาก ช่วยให้ผู้ให้ห้องสมุดสามารถนำผลการศึกษามาใช้วางแผนนโยบายในการคัดเลือกและจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด และเพื่อพิจารณาคัดหนังสือออกต่อไป
3. ทำให้ทราบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการใช้อาคารห้องสมุดเพื่อจะได้กำหนดจำนวนหนังสือของห้องสมุดได้พอเพียงแก่ความต้องการของสถาบัน

จะเห็นได้ว่า การศึกษาการใช้ทรัพยากร (Collection) ของห้องสมุด เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทราบอัตราการใช้อาคารของห้องสมุด ซึ่งสามารถนำมาประเมินผลการดำเนินงานของห้องสมุดในด้านที่เกี่ยวกับการคัดเลือกจัดหาวัสดุและการบริการต่อผู้ใช้ห้องสมุด เช่น การใช้ทรัพยากรของห้องสมุดจากสถิติการยืมออก ถ้าพบว่าสถิติการยืมหนังสือออกเพิ่มขึ้นกว่าปีที่แล้ว ก็อาจสรุปได้ว่า ห้องสมุดมีการบริการมากขึ้น แต่ถ้าสถิติการยืมหนังสือออกต่ำลง แสดงว่าการบริการของห้องสมุดตกต่ำ บรรณารักษ์อาจศึกษาต่อไปว่า การดำเนินงานต่าง ๆ ของห้องสมุดที่ผ่านมา มีข้อบกพร่องอะไรที่ควรปรับปรุงแก้ไข อนึ่ง ในการศึกษาการใช้ทรัพยากรของห้องสมุดยังถือได้ว่าเป็นแนวทางที่จะช่วยให้บรรณารักษ์พิจารณาการสั่งซื้อข้อสันเทษให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ (จรรยา ไพโรจน์กุล 2524:12)

การศึกษการใช้หนังสือจากสถิติการยืมออกช่วยให้ทราบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดมีความต้องการใช้หนังสือในแต่ละหมวดหมู่มากน้อยเพียงไร เพราะในการเก็บสถิติการยืมออกสามารถเก็บแยกตามหมวดหมู่ของหนังสือ ประเภทของผู้ใช้ และสามารถเก็บสถิติการยืมได้ในแต่ละวัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า สถิติการยืมหนังสือออก มีประโยชน์ในการแสดงถึงความต้องการในการใช้หนังสือและประสิทธิภาพการให้บริการห้องสมุด (Leimkuhler. 1966:15)

บอนน์ (Donn. 1971:115-121) กล่าวว่า สถิติการพิมพ์หนังสือออกที่เก็บตามสาขาวิชาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จะบอกให้บรรณารักษ์ทราบว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีการพิมพ์หนังสือหรือวัสดุประเภทไหนมากที่สุด และอาจจะแสดงอัตราส่วนการพิมพ์หนังสือกับจำนวนหนังสือที่มีอยู่ทั้งหมดในแต่ละสาขาวิชา ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานห้องสมุด เช่น การพิจารณาคัดเลือกและการจัดหาหนังสือเข้ามาใหม่อีกด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

การศึกษาเรื่องการจัดหาและการใช้หนังสือ ถือว่าเป็นวิธีการประเมินผลการจัดหาหนังสือและทราบความต้องการในการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุด อันจะเป็นแนวทางในการจัดหาหนังสืออย่างมีประสิทธิภาพ ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด ช่วยประหยัดงบประมาณการจัดหาหนังสือของห้องสมุด ผลงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาและเผยแพร่แล้วมีดังนี้คือ

ในปีค.ศ. 1968 แมคกราท (McGrath. 1968:347-350) ได้ศึกษาการพิมพ์หนังสือโดยแยกเป็นหมวดหมู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า การพิมพ์หนังสือแต่ละหมวดหมู่สัมพันธ์กับหลักสูตรการล่อนหรือไม่ ผลการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปปรับปรุงค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อหนังสือในแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้สัมพันธ์กับผู้ใช้นั้นแต่ละภาควิชา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อสังเกตว่า ห้องสมุดต่าง ๆ มักจะเก็บสถิติหนังสือที่มีผู้พิมพ์โดยการจัดแยกหมวดหมู่อย่างกว้าง ๆ อันแสดงถึงการใช้หนังสือในแต่ละหมวดหมู่ใหญ่เท่านั้น ดังนั้นเขาจึงเก็บสถิติการใช้ตามระบบการจัดหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดแล้วจึงลำดับหมวดหมู่หนังสือภายใต้คณะ ผลการวิจัยพบว่า หมวดหมู่หนังสือภายใต้ภาควิชาที่จัดทำไว้สามารถแสดงความต้องการในการใช้หนังสือของแต่ละภาควิชาอย่างเด่นชัดกว่าการเก็บสถิติการใช้ตามหมวดหมู่หนังสืออย่างกว้าง ๆ ซึ่งข้อมูลจากการศึกษานี้สามารถคำนวณหาองค์ประกอบของการใช้หนังสือ และนำมาวิเคราะห์สัดส่วน เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อ้างอิงแต่ละประเภท อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาการใช้ทรัพยากรของห้องสมุด การกำหนดนโยบายการจัดซื้อหนังสือประเภทต่าง ๆ

และช่วยให้บรรณารักษ์สามารถคัดเลือกและจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพสูง

ส่วนทรูเวลล์ (Trueswell. 1966:49-60) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจำนวนหนังสือที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้โดยศึกษาสถิติการยืมหนังสือออกครั้งล่าสุด ซึ่งถือว่าสามารถแสดงถึงการใช้หนังสือที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ และสามารถนำมากำหนดจำนวนหนังสือที่ผู้ใช้ต้องการได้ ทรูเวลล์ ได้ทำการศึกษาลักษณะการยืมหนังสือออกของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 3 แห่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยนอร์ธเวสเทิร์น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์ และห้องสมุดวิทยาลัยเมทท์ โอลิโอด ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า หนังสือที่มีผู้ยืมบ่อยครั้งจะมีแนวโน้มว่าหนังสือเล่มนั้นจะมีการยืมต่อไป ซึ่งปรากฏผลใกล้เคียงกันในห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง

ปีค.ศ. 1970 ชแวนส์ (Evans. 1970:270-308) ได้ศึกษาถึงการเลือกวัสดุห้องสมุดโดยกลุ่มบุคคลที่ต่างกันและเปรียบเทียบผลของการเลือกวัสดุกับการใช้วัสดุที่เลือกโดยบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่า สถาบันการศึกษาชั้นสูง 4 แห่ง มีการใช้หนังสือที่เลือกโดยบรรณารักษ์มากกว่าหนังสือที่อาจารย์เป็นผู้เลือก และหนังสือที่อาจารย์เลือก จะมีผู้ใช้มากกว่าหนังสือที่ผู้จำหน่ายเลือกเข้ามาตามข้อตกลงของห้องสมุดที่เป็นเช่นนี้เพราะ บรรณารักษ์สามารถรู้ถึงความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดมากกว่ากลุ่มอื่น

ปีค.ศ. 1976 อีเดลแมน (Edelman. 1976:222-245) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาหมวดหมู่หนังสือของห้องสมุดระดับอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา พบว่า การศึกษามีความสำคัญที่จะทำให้หมวดหมู่หนังสือมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ด้วยความร่วมมือของคณะวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยในการช่วยเลือกหนังสือและการจัดงบประมาณให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดความสมดุลย์ในการจัดซื้อให้ตรงกับความต้องการและทำให้บรรณารักษ์ปฏิบัติงานได้ตรงจุดมุ่งหมายที่วางเอาไว้

ในปี ค.ศ. 1977 เฮนเดอร์สัน (Henderson. 1977:6373-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับนโยบายการเลือกวัสดุของห้องสมุด พบว่า นโยบายในการเลือกหนังสือยังคงมีความสำคัญต่อห้องสมุด และในการพิจารณาเลือกห้องสมุดจะถือเอาความสนใจของผู้ใช้งบประมาณ ความเห็นของเจ้าหน้าที่ คุณภาพของวัสดุ เป็นแนวทางในการพิจารณา และห้องสมุดส่วนใหญ่จะพิจารณาเลือกซื้อเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

ในปีเดียวกันนี้ กัลวิน และ เคนท์ (Galvin and Kent. 1977:2317-2320) ได้ศึกษาถึงการใช้และไม่ใช้วัสดุห้องสมุดในระหว่างปี ค.ศ. 1975-1977 ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยพิทส์เบิร์ก พบว่า ในปี ค.ศ. 1969 จำนวนหนังสือและสิ่งพิมพ์ทั้งหมด 36,869 เล่ม หนังสือ 14,697 เล่ม หรือคิดเป็นร้อยละ 40 ไม่เคยถูกยืมออกจากห้องสมุดเลย ตลอดระยะเวลา 7 ปี หนังสือที่ถูกยืมออกจากห้องสมุดมีเพียง 22,172 เล่ม และหนังสือจำนวน 16,132 เล่ม ได้รับการยืม 1 ครั้ง หรือมากกว่า 1 ครั้ง ตั้งแต่เข้ามา

ในปี ค.ศ. 1980 บิงแฮม (Bingham. 1980:5230-A) ได้ทำการศึกษาถึงการพัฒนาหมวดหมู่หนังสือในมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหากระบวนการจัดหาที่ดี โดยศึกษาจากสถิติการยืมและความสัมพันธ์ของการจัดหาโดยบรรณารักษ์ฝ่ายจัดหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัย พบว่า การจัดหาหนังสือโดยอาจารย์ จะมีความถี่ในการยืมสูงกว่าบรรณารักษ์เป็นผู้เลือก และหนังสือที่เลือกโดยอาจารย์หรือบรรณารักษ์ จะมีความถี่ในการยืมสูงกว่าเจ้าหน้าที่เป็นผู้เลือก ซึ่งตรงกันข้ามกับผลการวิจัยของอีแวนส์ (Evans. 1970:297-308)

จากผลงานวิจัยในต่างประเทศที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่ามุ่งศึกษาองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของการจัดหาและการใช้หนังสือของห้องสมุด ซึ่งการวิจัยส่วนใหญ่พบว่าการศึกษาการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดจะเป็นแนวทางในการจัดหาหนังสือได้ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด

งานวิจัยในประเทศไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดหาและการใช้หนังสือของผู้ใช้หนังสือในประเทศไทย เป็นการศึกษาในแง่วิธีการดำเนินงานจัดหาและการศึกษาความสนใจในการใช้หนังสือ ซึ่งมีดังต่อไปนี้คือ

การศึกษาด้านการสดหานั้น ในปี พ.ศ. 2514 นงนวล ล้ำชา (นงนวล ล้ำชา 2514:93-100) ได้ศึกษา เรื่องการสั่งซื้อหนังสือและการใช้หนังสือของห้องสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ในระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2510-2512) พบว่าห้องสมุดจ่ายเงินซื้อหนังสือภาษาไทยน้อยกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ แต่ได้หนังสือภาษาไทยมากกว่าและจำนวนหนังสือที่ซื้อเข้ามาทั้งหมด ซื้อมากในหมวดวิชาใหญ่ ๆ 3 หมวดคือ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์ ด้านการใช้หนังสือ หนังสือภาษาไทยมีผู้สนใจใช้มากกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ และใช้มากในหมวดสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และประวัติศาสตร์

ในปีเดียวกัน พัลลภ สรรพกิจ (พัลลภ สรรพกิจ 2514:42-47) ได้สำรวจทัศนคติของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2512 ที่มีต่อห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร เห็นว่าห้องสมุดควรเพิ่มหนังสือภาษาไทยให้มากกว่าภาษาอังกฤษ รวมทั้งวารสารและหนังสือพิมพ์ด้วย ส่วนหนังสือภาษาอังกฤษเห็นว่าค่อนข้างเข้าใจยาก ห้องสมุดควรเลือกหนังสือที่ผ่านง่ายกว่านี้

ในปีพ.ศ. 2516 ขุนลุย ศิริภิมย์ (ขุนลุย ศิริภิมย์ 2516:344-351) ได้ทำการศึกษาการจัดหาหนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่างานจัดหาเป็นงานแผนกหนึ่งของห้องสมุด มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำ เจ้าหน้าที่หลักของแผนกจัดหาคือ การเลือกหนังสือ การสั่งซื้อ การขอรับบริจาค และการแลกเปลี่ยนหนังสือจากสถาบันอื่น ๆ การจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุดส่วนใหญ่กระทำโดยวิธีซื้อมากกว่าวิธีอื่น ห้องสมุดส่วนใหญ่ซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศจากตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทย และผู้ที่ทำการเลือกหนังสือที่จัดหาเข้าห้องสมุดมีทั้งบรรณารักษ์ห้องสมุด บรรณารักษ์แผนกจัดหา อาจารย์และนิสิตของมหาวิทยาลัย

ในปีพ.ศ. 2523 บุญศิริ สุวรรณเพชร (บุญศิริ สุวรรณเพชร 2523:112) ทำการศึกษา เปรียบเทียบแผนการจัดหาวัสดุห้องสมุดของบรรณารักษ์กับความต้องการใช้วัสดุของนักศึกษาและอาจารย์วิทยาลัยเอกชน ผลการศึกษาพบว่าแผนการจัดหาวัสดุห้องสมุดของบรรณารักษ์อยู่ในระดับเดียวกับความต้องการใช้วัสดุของนักศึกษา แต่วัสดุที่บรรณารักษ์จัดหาบางอย่างก็มีผู้ใช้น้อยหรือไม่ใช้เลย ซึ่งขึ้นอยู่กับหลักสูตรและรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาด้วย

ในปีเดียวกันนี้ วรลสิริ ธรรมประดิษฐ์ (วรลสิริ ธรรมประดิษฐ์ 2523:๑-๑) ได้ศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาลำปางเทคนิคโกลีฟพระจอมเกล้าวิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลำปาง ประเด็น ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการอ่าน โดยอ่านหนังสือและวารสารวิชาการมากที่สุด นักศึกษาปริญญาตรีมีจุดประสงค์ในการอ่านเพื่อให้ความรู้กว้างขวางขึ้น ดังนั้นจึงอ่านตามดุลยพินิจของตนเอง ส่วนนักศึกษาระดับปริญญาโท มีจุดประสงค์ในการอ่านเพื่อเขียนรายงานหรือภาคินพนธ์ จึงอ่านตามคำแนะนำของอาจารย์ ปัญหาสำคัญสำหรับนักศึกษาทั้ง 2 ระดับคือ การอ่านสิ่งพิมพ์ทางวิชาการภาษาต่างประเทศ ในด้านสภาพการใช้ห้องสมุด นักศึกษาเห็นว่า ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษามากที่สุด จึงสนใจใช้ห้องสมุดมาก โดยมีจุดประสงค์เพื่ออ่านและค้นคว้าหนังสือถึงพิมพ์ และเพื่อยืมหนังสือ หมวดหนังสือที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ หนังสือหมวดวิชาที่ตรงกับสาขาที่กำลังศึกษาอยู่

ในปีพ.ศ. 2524 จรรยา ไพโรจน์กุล (จรรยา ไพโรจน์กุล 2524:๑-๑) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหนังสือที่ยืมออก กับประเภทของหนังสือที่ใช้ภายในห้องสมุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัย โดยมีการวัดจุดประสงค์เพื่อทดสอบว่า สถิติการยืมหนังสือออกที่แผนกจ่าย-รับ ของห้องสมุด สดเก็บเป็นประจำวันนั้น สามารถใช้เป็นข้อมูลแสดงการใช้หนังสือของผู้ใช้โดยส่วนรวมได้หรือไม่ การวิจัยนี้มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบโดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหนังสือที่ผู้ใช้ยืมออกกับประเภทของหนังสือที่ผู้ใช้ภายในห้องสมุดในแต่ละ

หมวดหมู่ของระบบการศึกษามหาวิทยาลัยของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน จากห้องสมุดมหาวิทยาลัย
 3 แห่ง คือ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร และ
 สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลของการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่าง
 ประเภทของหนังสือที่ขี้ออกและที่ใช้ภายในห้องสมุดสูง สถิติการขี้ออกหนังสือออกที่จัดเก็บที่โต๊ะ
 จำรับของห้องสมุด จึงเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งบรรณารักษ์สามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับ
 การวางแผนดำเนินงานภายในห้องสมุดได้ อาทิเช่น การจัดสรรเงินงบประมาณในการสร้าง
 และพัฒนาทรัพยากรของห้องสมุดในแต่ละหมวดหมู่ของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การคัดกรองข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แหล่งข้อมูล

1.1 รายการหนังสือที่จัดหาเข้ามาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2523 - 2525 ศึกษาจากทะเบียนหนังสือของหน่วยงานจัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ แบ่งเป็น

หนังสือภาษาไทย ตั้งแต่เลขทะเบียนหนังสือเล่มแรก ที่จัดหาในปีพ.ศ. 2523 คือเลขทะเบียนที่ 106396 ถึงเล่มสุดท้าย ที่จัดหาเข้ามาในปีพ.ศ. 2525 เลขทะเบียนที่ 202397

หนังสือภาษาต่างประเทศ ตั้งแต่เลขทะเบียนเล่มแรก ที่จัดหาในปีพ.ศ. 2523 คือเลขทะเบียนที่ 54488/ ถึงเล่มสุดท้ายที่จัดหาเข้ามา ในปีพ.ศ. 2525 เลขทะเบียนที่ 70398

1.2 บัตรรายการ (Card Catalog) ของหน่วยงานวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย และหน่วยงานวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการหนังสือภาษาต่างประเทศ

1.3 บัตรประจักษ์หนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่หมายเลขทะเบียนตามข้อ 1.1 ที่ผู้ใช้สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ยืมออกจากสำนักหอสมุดกลาง

ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ต้องการศึกษานิยมของการจัดหาและการใช้หนังสือ จึง
แบ่งเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลดังนี้

2.1 บัตรบันทึกรายละเอียดของหนังสือแต่ละเล่ม ขนาด 3 x 5 นิ้ว ซึ่งผู้วิจัยทำขึ้น
รายการที่บันทึกลงในบัตรมีดังนี้

- 2.1.1 ชื่อผู้แต่ง
- 2.1.2 ชื่อหนังสือ
- 2.1.3 เลขทะเบียน
- 2.1.4 จำนวนเล่มที่ซื้อแต่ละชื่อเรื่อง
- 2.1.5 เลขเรียกหนังสือ

บัตรตัวอย่าง

เลขเรียกหนังสือ (call number)	
	ชื่อผู้แต่ง
	ชื่อหนังสือ
	เลขทะเบียน
	จำนวนเล่ม

165418

2.2 เครื่องมือเก็บสถิติการใช้หนังสือ

บันทึกการใช้หนังสือที่ผู้ใช้ยืมออกจากห้องสมุดโดยตรวจนับจากบัตร
ประจำหนังสือแต่ละเล่มที่ผู้ใช้ยืมออกจากห้องสมุด ซึ่งมีหมายเลขทะเบียนตามข้อ 3.1.1

3. การรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาหนังสือ

3.1.1 เพื่อให้ได้รายละเอียดของหนังสือแต่ละเล่มอย่างแน่นอนและ
ถูกต้อง ผู้วิสัยได้ทำการคัดลอกรายการต่าง ๆ ของหนังสือที่จัดหาเข้ามาในสำนักหอสมุด
กลาง จากบัตรทะเบียน บันทึกลงในบัตรตามข้อ 2.1

ในการบันทึกครั้งแรก ยังไม่ทราบเลขเรียกหนังสือ จำนวนหนังสือที่
บันทึกลงในบัตรจำนวนทั้งสิ้น 9,915 บัตร เป็นหนังสือภาษาไทย 4,731 ชื่อเรื่อง
รวมเป็นหนังสือทั้งสิ้น 60,645 เล่ม หนังสือภาษาต่างประเทศ 7,718 ชื่อเรื่อง
รวมเป็นหนังสือทั้งสิ้น 12,789 เล่ม ใช้เวลาในการบันทึก 8 เดือน ตั้งแต่เดือน
มกราคม 2527 ถึงเดือนสิงหาคม 2527

3.1.2 นำบัตรตามข้อ 3.1.1 มาเรียงตามลำดับตัวอักษร หนังสือ
ภาษาไทยตั้งแต่ ก - ฮ หนังสือภาษาต่างประเทศตั้งแต่ A - Z

3.1.3 นำบัตรตามข้อ 3.1.2 ไปหาเลขเรียกหนังสือ (Call
Number) โดยค้นจากบัตรรายการ (Card Catalog) เมื่อค้นพบเลขเรียกหนังสือ
จะจดบันทึกเลขเรียกหนังสือของเล่มนั้นที่มุมซ้ายของบัตร

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หนังสือ

บันทึกสถิติการใช้หนังสือที่ผู้ใช้ห้องสมุดในแต่ละวัน ในภาคการศึกษา
ที่-2 ปีการศึกษา 2526 จากบัตรประจำหนังสือของหนังสือแต่ละหมวดหมู่ เฉพาะที่
จัดหาเข้ามาในระหว่างปีพ.ศ. 2523 - 2525

4. การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้จัดกระทำกับข้อมูลดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่มีรายการต่าง ๆ ของหนังสือจำแนกออกเป็น 2 ประเภทคือ

4.1.1 หนังสือภาษาไทย

4.1.2 หนังสือภาษาต่างประเทศ

4.2 นำข้อมูลรายการต่าง ๆ ที่จำแนกตามข้อ 4.1 มาแยกบัตรหนังสือแต่ละเล่มตามหมวดหมู่ จำแนกโดยดูจากเลขเรียกหนังสือ (Call Number) และนับจำนวนเล่มของหนังสือแต่ละหมวดหมู่

4.3 บันทึกจำนวนครั้งการใช้หนังสือของหนังสือแต่ละหมวดหมู่ จากบัตรประจำหนังสือ นักศึกษาชั้นในแต่ละวันจากหน่วยงานบริการยืม-คืน เพื่อทราบจำนวนหนังสือแต่ละหมวดหมู่ที่ผู้ใช้ห้องสมุดยืมในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

5.1 พิจารณาคำนวณเล่มของหนังสือที่จัดหาในแต่ละหมวดวิชา แล้วนำมาเปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละ

5.2 พิจารณาการใช้หนังสือแต่ละหมวดหมู่ของผู้ใช้ห้องสมุด ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526 แล้วนำมาเปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละ

5.3 หาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาหนังสือและการใช้หนังสือในแต่ละหมวดหมู่ของผู้ใช้ห้องสมุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาอัตราส่วนร้อยละโดยใช้สูตร

P	=	$X / 100/N$
P	=	ค่าร้อยละ
X	=	จำนวนความถี่ของหนังสือ
N	=	จำนวนหนังสือทั้งหมด

2. หาค่าความสัมพันธ์ของการใช้และการจัดหาหนังสือด้วยสถิติไคสแควร์ (Ferguson, 1971:174)

χ^2	=	$\sum (O - E)^2 / E$
χ^2	=	แทนค่าไคสแควร์
E	=	การจัดหาและการใช้หนังสือที่คาดหวังว่า จะไม่แตกต่างกัน
O	=	การจัดหาและการใช้หนังสือ

1. หาค่าความสัมพันธ์ของการใช้และการจัดหาหนังสือ
2. หาค่าความสัมพันธ์ของการใช้และการจัดหาหนังสือ
3. หาค่าความสัมพันธ์ของการใช้และการจัดหาหนังสือ
4. หาค่าความสัมพันธ์ของการใช้และการจัดหาหนังสือ
5. หาค่าความสัมพันธ์ของการใช้และการจัดหาหนังสือ
6. หาค่าความสัมพันธ์ของการใช้และการจัดหาหนังสือ
7. หาค่าความสัมพันธ์ของการใช้และการจัดหาหนังสือ
8. หาค่าความสัมพันธ์ของการใช้และการจัดหาหนังสือ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอตามลำดับดังนี้

1. ปริมาณการสัปดาห์หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในปีพ.ศ.

2523 - 2525

2. ปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่ค้นหาในปีพ.ศ.

2523 - 2525

3. ปริมาณการสัปดาห์และปริมาณการใช้อินเทอร์เน็ตภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
ที่ค้นหาในปี พ.ศ. 2523 - 2525

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการสัปดาห์และการใช้อินเทอร์เน็ตที่ค้นหาในปีพ.ศ. 2523 -
2525

✓ 1. ปริมาณการสัปดาห์หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในปีพ.ศ. 2523 - 2525

ในเวลา 3 ปี สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการสัปดาห์หนังสือ
ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสัปดาห์หนังสือภาษาไทยและหนังสือภาษาต่างประเทศ ในปีพ.ศ. 2523 -
2525

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	ภาษาไทย (เล่ม)		ภาษาต่างประเทศ (เล่ม)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
A	งานเขียนทั่ว ๆ ไป	499	0.83	59	0.47
B	ปรัชญา - ค่านิยม	4,773	7.87	619	4.84
C	ประวัติศาสตร์เปิดเตลิด	527	0.88	84	0.65
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและ ประวัติศาสตร์โลกเก่า	5,417	8.94	774	6.05

ตาราง 1 (ต่อ)

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	ภาษาไทย (เล่ม)		ภาษาต่างประเทศ (เล่ม)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	280	0.47	120	0.94
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา นันทนาการ	2,056	3.38	279	2.18
H	สังคมศาสตร์	11,943	19.69	3,618	28.29
J	รัฐศาสตร์	1,665	4.39	830	6.48
K	กฎหมาย	3,616	5.97	343	2.68
L	การศึกษา	4,528	7.46	661	5.17
M	จิตกรรม	376	0.61	29	0.23
N	จิตรศิลป์	681	1.12	84	0.66
P	ภาษาและวรรณคดี	8,806	14.51	1,597	12.48
Q	วิทยาศาสตร์	6,078	10.02	1,670	13.05
R	แพทยศาสตร์	2,176	3.58	591	4.63
S	เกษตรศาสตร์	1,511	2.49	108	0.85
T	เทคนิควิทยา	3,106	5.13	594	4.66
U	พุทธศาสตร์	75	0.12	39	0.30
V	นาวิกศาสตร์	45	0.07	5	0.03
Z	บรรณารักษศาสตร์	1,487	2.47	685	5.36
	รวม	60,645	100.00	12,789	100.00

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่ามีการจัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ หนังสือภาษาไทยจัดหาเข้ามาจำนวน 60,645 เล่ม หนังสือภาษาต่างประเทศจัดหาเข้ามา 12,789 เล่ม หมวดหมู่หนังสือที่จัดหาเข้ามามากที่สุดทั้งหนังสือภาษาไทยและต่างประเทศคือ หมวด H ภาษาไทยจำนวน 11,943 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 19.69

ภาษาต่างประเทศจำนวน 3,618 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 28.28 ส่วนหนังสือที่จัดหาเข้ามาน้อยที่สุดทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ คือหมวด V ภาษาไทยจำนวน 45 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.07 ภาษาต่างประเทศจำนวน 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 0.03

2. ปริมาณการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดหาในปีพ.ศ. 2523 - 2525

ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526 มีการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ดังตาราง 2

ตาราง 2 การใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การใช้หนังสือภาษาไทย		การใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ	
		จำนวน(ครั้ง)	ร้อยละ	จำนวน(ครั้ง)	ร้อยละ
A	งานเขียนทั่ว ๆ ไป	57	0.30	26	1.18
B	ปรัชญา คำสอน	1,015	5.46	119	5.42
C	ประวัติศาสตร์เบื้องต้น	32	0.17	58	2.64
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและ ประวัติศาสตร์โลกเก่า	917	4.93	172	7.84
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	130	0.69	24	1.09
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา นันทนาการ	690	3.71	93	4.24
H	สังคมศาสตร์	4,560	24.49	379	17.28
J	รัฐศาสตร์	1,232	6.62	108	4.92
K	กฎหมาย	2,438	13.09	36	1.64
L	การศึกษา	1,182	6.34	95	4.33
M	ศิลปกรรม	101	0.54	11	0.50
N	วัสดุศิลป์	119	0.63	51	2.32

ตาราง 2 (ต่อ)

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การใช้หนังสือภาษาไทย		การใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ	
		จำนวน(ครั้ง)	ร้อยละ	จำนวน(ครั้ง)	ร้อยละ
P	ภาษาและวรรณคดี	1,392	7.47	257	11.71
Q	วิทยาศาสตร์	3,286	17.64	447	20.38
R	แพทยศาสตร์	507	2.73	103	4.69
S	เกษตรศาสตร์	233	1.30	30	1.36
T	เทคนิควิทยา	453	2.43	125	5.69
U	ยุทธศาสตร์	3	0.01	5	0.22
V	นาวิกศาสตร์	7	0.03	6	0.27
Z	บรรณารักษศาสตร์	264	1.42	48	2.18
	รวม	18,618	100.00	2,193	100.00

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า มีการใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ หนังสือภาษาไทยที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือ หมวด H จำนวน 4,560 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.49 อันดับสอง คือ หมวด Q จำนวน 3,286 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.64 อันดับสามคือ หมวด K จำนวน 2,438 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.09 หนังสือภาษาต่างประเทศที่มีผู้ใช้มากที่สุดคือ หมวด Q จำนวน 447 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.38 อันดับสองคือ หมวด H จำนวน 379 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.28 อันดับสามคือ หมวด P จำนวน 257 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.71 หนังสือที่มีใช้น้อยที่สุดทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ คือ หนังสือหมวด U ภาษาไทยจำนวน 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.01 ภาษาต่างประเทศจำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.22

3. การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดทำในปี พ.ศ.

2523 - 2525

ในระยะเวลา 3 ปี มีการจัดหาและการใช้หนังสือในแต่ละหมวดหมู่ของหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศแตกต่างกันดังตาราง 3 และ 4

ตาราง 3 การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย ปี พ.ศ. 2523 - 2525

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน(เล่ม)	ร้อยละ	จำนวน(ครั้ง)	ร้อยละ
A	งานเขียนทั่วไป	499	0.83	57	0.30
B	ปรัชญา คำสอน	4,773	7.87	1,015	5.46
C	ประวัติศาสตร์เบื้องต้น	527	0.88	32	0.17
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและ ประวัติศาสตร์โลกเก่า	5,417	8.94	917	4.93
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	280	0.47	130	0.69
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา นันทนาการ	2,056	3.38	690	3.71
H	สังคมศาสตร์	11,943	19.69	4,560	24.49
J	รัฐศาสตร์	2,665	4.39	1,232	6.62
K	กฎหมาย	3,616	5.97	2,438	13.09
L	การศึกษา	4,528	7.46	1,182	6.34
M	ศิลปกรรม	376	0.61	101	0.54
N	วิทยาศาสตร์	681	1.12	119	0.63

ตาราง 3 (ต่อ)

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
P	ภาษาและวรรณคดี	8,806	14.51	1,392	7.47
Q	วิทยาศาสตร์	6,078	10.02	3,286	17.64
R	แพทยศาสตร์	2,176	3.58	507	2.73
S	เกษตรศาสตร์	1,511	2.49	233	1.30
T	เทคนิควิทยา	3,106	5.13	453	2.43
U	พุทธศาสตร์	75	0.12	3	0.01
V	นาวิกศาสตร์	45	0.07	7	0.03
Z	บรรณารักษศาสตร์	1,487	2.47	264	1.42
	รวม	60,645	100.00	18,618	100.00

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่าหนังสือภาษาไทยที่จัดหาและมีการใช้เป็นอันดับหนึ่ง คือ หนังสือหมวด H จำนวน 11,943 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 19.69 มีการใช้ 4,560 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.49 หนังสือที่จัดหาเป็นอันดับสอง คือ หนังสือหมวด P จำนวน 8,806 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 14.51 แต่การใช้หนังสืออันดับสอง คือ หนังสือหมวด Q จำนวน 3,286 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.64 หนังสือที่จัดหาเป็นอันดับสาม คือ หนังสือหมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 6,078 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 10.02 แต่การใช้หนังสืออันดับสามคือ หนังสือหมวด K จำนวน 2,438 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.09 หนังสือหมวด U และ หมวด V มีการจัดหาและการใช้น้อยที่สุด

ตาราง 4 การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ ที่จัดหาเข้าห้องสมุด
ระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2525

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
A	งานเขียนทั่ว ๆ ไป	59	0.47	26	1.18
B	ปรัชญา คำสอน	619	4.84	119	5.42
C	ประวัติศาสตร์เบื้องต้น	84	0.65	58	2.64
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและ ประวัติศาสตร์โลกเก่า	774	6.05	172	7.84
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	120	0.94	24	1.10
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา นันทนาการ	279	2.18	93	4.24
H	สังคมศาสตร์	3,618	28.29	379	17.28
J	รัฐศาสตร์	830	6.48	108	4.93
K	กฎหมาย	343	2.68	36	1.64
L	การศึกษา	661	5.17	95	4.33
M	กิจกรรม	29	0.23	11	0.50
N	วิจิตรศิลป์	84	0.66	51	2.32
P	ภาษาและวรรณคดี	1,597	12.48	257	11.71
Q	วิทยาศาสตร์	1,670	13.05	447	20.38
R	แพทยศาสตร์	591	4.63	103	4.70
S	เกษตรศาสตร์	108	0.85	30	1.40
T	เทคนิควิทยา	594	4.66	125	5.70

ตาราง 4 (ต่อ)

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
U	พุทธคำสตร์	99	0.30	5	0.23
V	นาวิกคำสตร์	5	0.03	6	0.27
Z	บรรณารักษคำสตร์	685	5.36	48	2.19
	รวม	12,789	100.00	2,193	100.00

จากตาราง 4 แสดงว่าหนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดหาเป็นอันดับหนึ่ง คือ หนังสือหมวด H จำนวน 3,618 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 28.28 แต่หนังสือที่มีการใช้ อันดับหนึ่ง คือ หนังสือหมวด Q จำนวน 447 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.38 หนังสือที่จัดหาเป็นอันดับสอง คือ หนังสือหมวด Q จำนวน 1,670 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 13.05 แต่หนังสือที่มีการใช้เป็นอันดับสองคือ หนังสือหมวด H จำนวน 379 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.28 หนังสือที่จัดหาและมีการใช้เป็นอันดับสาม คือ หนังสือหมวด P จำนวน 1,597 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.48 มีการใช้ 257 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.71 หนังสือหมวด U และ หมวด V มีการจัดหาและการใช้น้อยที่สุด

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือที่จัดหาในปี พ.ศ. 2523 - 2525

ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ที่จัดหาเข้ามาในปี พ.ศ. 2523 - 2525 ดังตาราง 5 และ 6

ตาราง 5 ความสัมพันธ์ระหว่างการค้นหาและการใช้หนังสือภาษาไทย

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การค้นหา		การใช้		χ^2
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
A	งานเขียนทั่วไป	499	0.83	57	0.30	4978.85
B	ปรัชญา ศาสนา	4,773	7.87	1,015	5.46	
C	ประวัติศาสตร์เบื้องต้น	527	0.88	32	0.17	
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและ ประวัติศาสตร์โลกเก่า	5,417	8.94	917	4.93	
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	280	0.47	130	0.69	
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา นันทนาการ	2,056	3.38	690	3.71	
H	สังคมศาสตร์	11,943	19.69	4,560	24.49	
J	รัฐศาสตร์	2,665	4.39	1,232	6.62	
K	กฎหมาย	3,616	5.97	2,438	13.09	
L	การศึกษา	4,528	7.46	1,182	6.34	
M	จิตกรรม	376	0.61	101	0.54	
N	จิตรศิลป์	681	1.12	119	0.63	
P	ภาษาและวรรณคดี	8,806	14.51	1,392	7.47	
Q	วิทยาศาสตร์	6,078	10.02	3,286	17.64	
R	แพทยศาสตร์	2,176	3.58	507	2.73	
S	เกษตรศาสตร์	1,511	2.49	233	1.30	
T	เทคนิควิทยา	3,106	5.13	453	2.43	
U	พุทธศาสตร์	75	0.12	3	0.01	
V	นาวิกศาสตร์	45	0.07	7	0.03	

ตาราง 5 (ต่อ)

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้		χ^2
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
Z	บรรณารักษศาสตร์	1,487	2.47	264	1.42	
รวม		60,645	100.00	18,618	100.00	

$$\chi^2_{.01, 19} = 36.2$$

จากตาราง 5 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย โดยใช้ ไค-สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย

ตาราง 6 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้		χ^2
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
A	งานเขียนทั่วไป	59	0.47	26	1.18	
B	ปรัชญา ศาสนา	619	4.84	119	5.42	
C	ประวัติศาสตร์เบ็ดเตล็ด	84	0.65	58	2.64	
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไปและ ประวัติศาสตร์โลกเก่า	774	6.05	172	7.84	
E-F	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	120	0.94	24	1.10	
G	ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา นันทนาการ	279	2.18	93	4.24	

ตาราง 6 (ต่อ)

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การโย		χ^2
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
H	สังคมศาสตร์	3,618	28.29	379	17.28	604.87
J	รัฐศาสตร์	830	6.48	108	4.93	
K	กฎหมาย	343	2.68	36	1.64	
L	การศึกษา	661	5.17	95	4.33	
M	ศิลปกรรม	29	0.23	11	1.50	
N	จิตรศิลป์	84	0.66	51	2.32	
P	ภาษาและวรรณคดี	1,597	12.48	257	11.71	
Q	วิทยาศาสตร์	1,670	13.05	447	20.38	
R	แพทยศาสตร์	591	4.63	103	4.70	
S	เกษตรศาสตร์	108	0.85	30	1.40	
T	เทคนิควิทยา	594	4.66	125	5.70	
U	พุทธศาสตร์	39	0.30	5	0.23	
V	นาวิกศาสตร์	5	0.03	6	0.27	
Z	บรรณารักษศาสตร์	685	5.36	48	2.19	
	รวม	12,789	100.00	2,193	100.00	

$$\chi^2_{.01, 19} = 36.2$$

จากตาราง 6 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการโยหนังสือ
ภาษาต่างประเทศ โดยใช้ ไค-สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 พบว่า มีความสัมพันธ์
ระหว่างการจัดหาและการโยหนังสือภาษาต่างประเทศ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปริมาณและประเภทของหนังสือที่จัดหาเข้ามาในช่วงปี พ.ศ. 2523 - 2525
2. เพื่อวิเคราะห์ปริมาณการใช้น้ำหนักของหนังสือที่จัดหาเข้ามาในช่วงปีพ.ศ. 2523 - 2525
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดหาหนังสือและการใช้น้ำหนักของหนังสือที่จัดหาเข้ามาในช่วงปีพ.ศ. 2523 - 2525

ลุ่มนิฐานของการวิจัย

การจัดหาหนังสือและการใช้น้ำหนักของผู้ใช้ห้องสมุดสัมพันธ์กัน

แหล่งข้อมูล

1. รายการหนังสือที่จัดหาเข้ามาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2523 - 2525 จากทะเบียนหนังสือของหน่วยงานจัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ แบ่งเป็น
หนังสือภาษาไทย มีชื่อเรื่อง 4,731 ชื่อเรื่อง จำนวน 60,645 เล่ม
หนังสือภาษาต่างประเทศ มีชื่อเรื่อง 7,718 ชื่อเรื่อง จำนวน 12,789 เล่ม
2. บัตรรายการ (Card Catalog)
3. บัตรประจำหนังสือ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่มีหมายเลขทะเบียนตามข้อ 1 ซึ่งผู้ใช้ยืมหนังสือออกจากสำนักหอสมุดกลาง ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

ทำบัตรสีขาวขนาด 3 x 5 นิ้ว ใช้บันทึกรายการต่าง ๆ ของหนังสือแต่ละเล่มลงในบัตรนี้ การลงรายการในบัตรแต่ละบัตรมี 5 รายการคือ ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ เลขทะเบียน จำนวนเล่ม ที่ซื้อแต่ละชื่อเรื่อง และเลขเรียกหนังสือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ศึกษาจำนวนเล่มของหนังสือที่จัดหาในแต่ละหมวดวิชา แล้วนำมาเทียบอัตราส่วนร้อยละ
2. ศึกษาการใช้หนังสือแต่ละหมวดหมู่ของผู้ใช้ห้องสมุดในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526 แล้วนำมาเปรียบเทียบอัตราส่วนร้อยละ
3. หาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาหนังสือกับการใช้หนังสือในแต่ละหมวดหมู่ของผู้ใช้ห้องสมุด

สรุปผลการวิจัย

- ✓ 1. ปริมาณการจัดหาหนังสือ
 - 1.1 มีการจัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ
 - 1.2 ปริมาณหนังสือภาษาไทยที่จัดหาเข้ามาเป็นจำนวนมากตาม

ลำดับคือ

หมวด H	สังคมศาสตร์	จำนวน 11,943 เล่ม	คิดเป็นร้อยละ 19.69
หมวด P	ภาษาและวรรณคดี	จำนวน 8,306 เล่ม	คิดเป็นร้อยละ 14.51
หมวด Q	วิทยาศาสตร์	จำนวน 6,078 เล่ม	คิดเป็นร้อยละ 10.02
1.3 ปริมาณหนังสือภาษาไทยที่จัดหาเข้ามาจำนวนน้อยคือ			
หมวด U	พุทธศาสตร์	จำนวน 75 เล่ม	คิดเป็นร้อยละ .12
หมวด V	นาวิกศาสตร์	จำนวน 45 เล่ม	คิดเป็นร้อยละ .07

1.4 ปริมาณหนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดหาเข้ามาเป็นจำนวนมากตามลำดับคือ

- หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 3,618 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 28.28
 หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 1,670 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 13.05
 หมวด P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 1,597 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.48

1.5 ปริมาณหนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดหาเข้ามาจำนวนน้อยคือ

- หมวด II ศีตกรรม จำนวน 29 เล่ม คิดเป็นร้อยละ .22
 หมวด V นาฎศาสตร์ จำนวน 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ .03

2. ปริมาณการใช้หนังสือ

2.1 มีการใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ

2.2 หนังสือภาษาไทยที่มีผู้ใช้มากเรียงตามลำดับคือ

- หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 4,560 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.49
 หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 3,286 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.64
 หมวด K กฎหมาย จำนวน 2,438 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.09

2.3 หนังสือภาษาต่างประเทศที่มีผู้ใช้มากเรียงตามลำดับคือ

- หมวด Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 447 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.38
 หมวด H สังคมศาสตร์ จำนวน 379 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.28
 หมวด P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 257 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 11.71

3. ปริมาณการจัดหาหนังสือและปริมาณการใช้หนังสือ

3.1 หนังสือภาษาไทย

ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยมากที่สุดหมวด H

สังคมศาสตร์ และมีการใช้หนังสือในหมวดนี้มากด้วย ปริมาณหนังสือภาษาไทยที่จัดหาเข้ามามากเป็นอันดับสองคือ หมวด P ภาษาและวรรณคดี แต่มีการใช้หนังสือหมวด Q วิทยาศาสตร์ เป็นอันดับสอง ปริมาณหนังสือภาษาไทยที่จัดหาเข้ามามากเป็นอันดับสามคือหมวด Q วิทยาศาสตร์ แต่มีการใช้หนังสือหมวด K กฎหมาย เป็นอันดับสาม

3.2 หนังสือภาษาต่างประเทศ

ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากที่สุดหมวด H

สังคมศาสตร์ แต่มีการใช้หนังสือในหมวด Q วิทยาศาสตร์มากที่สุด ปริมาณหนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดหาเข้ามาเป็นอันดับสองคือ หมวด Q วิทยาศาสตร์ แต่มีการใช้หนังสือในหมวด H สังคมศาสตร์ เป็นอันดับสอง ปริมาณหนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดหาเข้ามาเป็นอันดับสามคือ หมวด P ภาษาและวรรณคดี และมีการใช้หนังสือในหมวดนี้มากเป็นอันดับที่สามด้วย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือ

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือทั้ง ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือทั้ง ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. มีการจัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ เป็นเพราะว่าหนังสือภาษาไทย มีราคาถูกกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง กำหนดนโยบายการจัดหาหนังสือภาษาไทยแต่ละชื่อเรื่องมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ

2. จากผลการวิจัยพบว่ามีการใช้หนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือภาษาไทย อ่านง่ายกว่าภาษาต่างประเทศ สามารถอ่านได้ทันทีโดยไม่ต้องแปลและหนังสือภาษาไทยแต่ละชื่อเรื่องมีหลายเล่ม (Copy) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นงนวล ส่ำซ่า (นงนวล ส่ำซ่า 2514 : 100)

3. การจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในระยะ 3 ปี คือระหว่าง พ.ศ. 2523 - 2525 พบว่า มีการจัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าอันดับ คือหมวด H สังคมศาสตร์ หมวด P ภาษาและวรรณคดี หมวด Q วิทยาศาสตร์ และมีการจัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าอันดับคือ หมวด H สังคมศาสตร์

หมวด Q วิทยาคำลัตรี หมวด P ภาษาและวรรณคดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เน้นในสาขาคำลัตรี จึงมีการจัดหาหนังสือในสาขาดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะในการจัดหาหนังสือนั้น บรรณารักษ์ต้องพิจารณาถึงหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เอ็นเดอร์สัน (Henderson, 1977: 6673-11) หนังสือภาษาไทยที่จัดหาเข้ามาเป็นจำนวนน้อยได้แก่ หนังสือหมวด U ยุทธศาสตร์ หมวด V นาวิกศาสตร์ หนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดหาเข้ามาน้อยได้แก่ หมวด V นาวิกศาสตร์ หมวด W ศีลธรรม ที่เป็นเช่นนี้เพราะหนังสือในหมวดดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กับหลักสูตร การจัดหาหนังสือจึงน้อย (Standard for College Libraries, 1955:276-277)

4. จากการวิจัยพบว่า มีการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศมากที่สุดหมวด Q วิทยาคำลัตรี เป็นเพราะอาจารย์คณะวิทยาคำลัตรีส่วนใหญ่ให้นักศึกษาใช้หนังสืออ่านประกอบมาก และเป็นหนังสือที่มีราคาแพง นักศึกษาไม่สามารถซื้อใช้ส่วนตัวได้ จึงมีการใช้หนังสือในหมวดนี้มาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อัมพร บัณฑิต (อัมพร บัณฑิต 2525:215)

5. จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือหมายความว่า การจัดหาหนังสือสัมพันธ์กับการใช้หนังสือเพราะ

5.1 นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมีจำนวนมาก แม้ว่าจะไม่ได้มา เรียนที่มหาวิทยาลัยทั้งหมด ทั้งนี้เป็นเพราะมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นมหาวิทยาลัยเปิด จึงมีการสอนหลายรูปแบบ คือ การใช้สื่อการสอนด้วยวิทยุและโทรทัศน์ และยังได้จัดโครงการอาจารย์สัญจร เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาส่วนภูมิภาคได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน (เล่มขยาย น้อยจ๋า และคณะ 2527 :1) แต่ก็มีนักศึกษามาใช้ห้องสมุดจำนวนมาก ถึงวันละประมาณ 17,000 - 20,000 คน จึงมีการใช้หนังสือที่จัดหาเข้ามาในห้องสมุดเป็นจำนวนมากด้วย (ฝ่ายบริการช่วยการค้นคว้า และวิจัย 2526 :1-5)

5.2 แม้การเก็บปริมาณการใช้หนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะการยืมหนังสือออกจากสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพียง ด้านเดียว ก็ยังพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างการค้นหาและการใช้หนังสือ ทั้งนี้ยังมียังหนังสือ อีกส่วนหนึ่งที่มีการใช้ภายในห้องสมุด โดยไม่มีการยืมออกจากสำนักหอสมุดกลาง ซึ่งถ้า หากศึกษาการใช้หนังสือที่ผู้ใช้ยืมออกและการใช้หนังสือภายในสำนักหอสมุดกลาง มหา- วิทยาลัยรามคำแหงแล้ว จะพบความสัมพันธ์ของการค้นหาและการใช้หนังสือมากกว่าการ วิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้เพราะมีผู้ใช้สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง วันละ 17,000 - 20,000 คน (ฝ่ายบริการช่วยการค้นคว้าและวิจัย 2526:1-5) นอกจากนี้สำนัก- หอสมุดกลาง มีอาคาร 5 ชั้น 2 หลัง ติดเครื่องปรับอากาศทุกชั้น และยังเปิดบริการทุกวัน วันธรรมดา ตั้งแต่เวลา 7.30 - 18.00 น. วันเสาร์ - อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.30 - 16.30 น. ก่อนสอบ 1 เดือน วันธรรมดาเปิดบริการตั้งแต่เวลา 7.30 - 19.30 น. วันเสาร์ - อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.30 - 18.00 น. จากความสะดวกสบายด้านอาคาร สถานที่และระยะเวลาเปิดบริการ ทำให้ผู้ใช้หนังสือภายในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย รามคำแหงเป็นจำนวนมากด้วย

5.3 ด้านการค้นหาที่มีการเก็บปริมาณการค้นหาในเวลา 3 ปี แต่การใช้ หนังสือมีการเก็บปริมาณการใช้ในช่วงระยะเวลาเพียง 1 ภาคการศึกษา คือในภาคการ ศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2526 หากมีการเก็บปริมาณการใช้ตลอดปีการศึกษา จะพบปริมาณ การใช้มากกว่าการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหาร

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรปรับปรุงนโยบายการค้นหา หนังสือให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของการใช้หนังสือปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะต่อสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.1 บรรณารักษ์ควรจะต้องเก็บปริมาณการใช้หนังสือ แยกระหว่างอาจารย์ และนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบความต้องการในการใช้หนังสืออันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ การค้นหาหนังสือ

2.2 สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ควรจะเพิ่มปริมาณการจัดหาหนังสือที่มีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก เช่น หนังสือหมวด Q วิทยาศาสตร์ หมวด K กฎหมาย และลดปริมาณการจัดหาหนังสือที่มีผู้ใช้จำนวนน้อย

2.3 ควรแนะนำและส่งเสริมการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศเพื่อให้มีการใช้หนังสือมากขึ้น ทั้งนี้จากสถิติการจัดหาและการใช้หนังสือบางหมวดยังมีการใช้หนังสือน้อยกว่าการจัดหามาก อาทิ หนังสือ หมวด G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยา, นันทนาการ หมวด J รัฐศาสตร์ เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาถึงการใช้หนังสือภายในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3.2 ควรศึกษาความต้องการและการใช้หนังสือของอาจารย์และนักศึกษาที่ต่างคณะกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จรรยา ไพโรจน์กุล ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของหนังสือที่พิมพ์ออกกับประเภทของหนังสือที่ใช้ภายในห้องสมุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 194 หน้า อัดสำเนา
- ฉฤติ อินทรกุล การสำรวจความต้องการในการให้บริการห้องสมุดของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 221 หน้า อัดสำเนา
- ศิริวัฒน์ ศักรินทร์, ม.ร.ว. "เลือกหนังสือทำไม" วารสารห้องสมุด 3 : 220 - 293 พฤษภาคม - มิถุนายน 2506
- _____ "ห้องสมุดมหาวิทยาลัย" วารสารห้องสมุด 3 : 154 - 163 พฤษภาคม - มิถุนายน 2509
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ การคัดและบริหารงานห้องสมุด หนังสือและดนตรี 2522, 269 หน้า
- ยศรี วงศ์รัตน์ สถิติเพื่อการวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ม.ป.ป. 180 หน้า
- ณพิศร กฤตติกากุล ปัญหาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยในการใช้ห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2519 วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 273 หน้า อัดสำเนา
- ธินา สวัสดิ์สรทรัพย์ การสำรวจการใช้ทรัพยากรห้องสมุด จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์ วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 221 หน้า อัดสำเนา
- ทัศนีย์ ขวัญสุวรรณ การสำรวจความต้องการในการให้บริการห้องสมุดของอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 247 หน้า อัดสำเนา

ธาดาภักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ การเลือกและจัดหาวัสดุห้องสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บางเขน 2522, 275 หน้า

นงนวล ล่ำซำ การจัดซื้อหนังสือและการใช้หนังสือของห้องสมุดวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ประสานมิตรในระยะเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2510-2512) ปรินทิพนิพนธ์ กค.ม.

วิทยาลัยอาชีวศึกษา ประสานมิตร 2514, 144 หน้า อัดสำเนา

นวนิตย์ อินทราณะ "บทบาทห้องสมุดมหาวิทยาลัย" วารสารห้องสมุด 5 : 359 -

362 กันยายน - ตุลาคม 2517

_____ "ห้องสมุดกับสถาบันอื่นๆ" วารสารการศึกษาแห่งชาติ 7 : 17 - 29

กุมภาพันธ์ 2512

_____ ห้องสมุดเฉพาะ : การเลือกหนังสือ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2520,

14 หน้า

บุญศิริ สุวรรณเพชร การศึกษาเปรียบเทียบแผนการจัดหาวัสดุห้องสมุดของบรรณารักษ์กับ

ความต้องการใช้วัสดุห้องสมุดของนักศึกษาและอาจารย์วิทยาลัยเอกชน ปรินทิพนิพนธ์

กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 119 หน้า อัดสำเนา

เปรมวัลย์ วชิร ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุห้องสมุดประกอบการวิจัยชั้นปริญญามหาบัณฑิต

สาขารัฐศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2510-2517 วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 2520, 310 หน้า อัดสำเนา

พโยม วรรณศิริ "ยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยในประเทศไทย" วารสารการ

ศึกษาแห่งชาติ 3 : 40 ตุลาคม 2515

พิลลภ สรรพกิจ ทัศนคติของนิสิตและนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาประสานมิตร ปีการ

ศึกษา 2512 ที่มีต่อห้องสมุดของวิทยาลัย ปรินทิพนิพนธ์ กค.ม. วิทยาลัยอาชีวการ

ศึกษา ประสานมิตร 2514, 83 หน้า อัดสำเนา

- พลชัย ศิริวิกรมย์ การสัณห์หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย วิทยานิพนธ์
 อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 400 หน้า อัดสำเนา
- ไพฑิณ โยเล่นะ ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุห้องสมุดประกอบการวิจัยทางการศึกษาใน
 ประเทศไทย ระหว่างปีการศึกษา 2510 - 2515 วิทยานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย 2517, 429 หน้า อัดสำเนา
- แมนมาส์ ชวลิต และ สิริพันธ์ ช่างโยติ คู่มือบรรณารักษ์ค่าสตร์เบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2
 เกษมบรรณกิจ 2514, 210 หน้า
- รามคำแหง, มหาวิทยาลัย คู่มือการศึกษา 2525 - 2526 2526, 466 หน้า
- _____ กฎหมายระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยรามคำแหง 2518, 317 หน้า
- วรสิริ ธรรมประดิษฐ์ การศึกษาความสนใจในการอ่านและการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง วิทยานิพนธ์
 อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 115 หน้า อัดสำเนา
- วณิ ฐานวงศ์คำนติ เอกสารประกอบวิชาบรรณ 101 ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า
 โอเดียนส์ไตร์ 2524, 124 หน้า
- สมชาย น้อยคำ และคนอื่น ๆ รายงานการวิจัยการศึกษาประสิทธิภาพ ปัญหา และ
 อุปสรรค ของการดำเนินงานศูนย์บริการวิชาการส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบประเมินผล มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2527,
 155 หน้า อัดสำเนา
- สุทธิลักษณ์ อ่ำพันวงศ์ บรรณารักษ์ค่าสตร์เบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 4 ไทยวัฒนาพานิช
 2515, 143 หน้า
- _____ บรรณารักษ์ค่าสตร์ภูมิหลัง ไทยวัฒนาพานิช 2521, 144 หน้า

สุนทร แก้วฉาย การส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเขียนด้วย

ตนเอง ซึ่งอาจารย์และบรรณารักษ์จัดให้แก่นักศึกษาในวิทยาลัย ปริญญาโท

กศ.ม. วิทยาลัยการศึกษาระดับมัธยม 2512, 249 หน้า ฮัดสำเนา

อัมพร บัณฑิต รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการของอาจารย์ข้าราชการ

เจ้าหน้าที่และนักศึกษาในการใช้บริการหอสมุดรามคำแหง สำนักหอสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2525, 287 หน้า

✓ Donn, George S. "Evaluation of the Collection," Library Trends.
22 : 265 - 304, January, 1974.

✓ Burns, Robert W. "Library Use as a Performance Measure : It's
Background and Rationale," Journal of Academic Librarianship.
4 : 4 - 11, March, 1973.

Danton, J. P. "Subject Specialist in National and University
Libraries, with Special Reference to Book Selection," Libri.
17 : 42 - 58, November, 1967.

Domas, Ralph E. Correlating the Classes of Books Taken Out of
and Books Used Within an Open-Stack Library. Research Paper.
April, 1978. microfiche.

Edelman, Hendrend and G. Marvin Tatum, J. R. "The Development
of Collections in American University Libraries," College &
Research Libraries 3 : 222 - 245 May, 1976.

✓ Evans, G. Edward. "Book Selection and Book Collection Usage in
Academic Libraries," The Library Quarterly. 3 : 297 - 308,
July, 1970.

Galvin, Thomas J. and Allen Kent. "Use of a University Library
Collection : a Progress Report on a Pittsburgh Study,"
Library Journal. 15 : 2317 - 2320, November, 1977.

Gelfand, Morris A. "Techniques of Library Evaluators in the
Middle States Association," College and Research Libraries.
19 : 305 - 320, July, 1958.

Goldhor, Herbert. Selection and Acquisitions Procedures in
Medium-Sized and Large Libraries. Illinois, The Illinois
University Bookstore, 1963. 195 p.

- Haines, Helen Elizebeth. Library with Book : The Art of Book Selection. 2nd ed. New York, Columbia University Press, 1952, 610 p.
- Henderson, Bobby Ray. "An Investigation of Film Selection Criteria Used by Large Public Libraries in the Southeast," Dissertation Abstracts International, 38(11):637 - A, May, 1978.
- Leimkuhler, Ferdinand F. "Systems Analysis in University Libraries," College and Research Libraries. 27 : 13 - 18, January, 1966.
- Lipow, Anne Cradjins. "Library Service the Graduate Community : The University of California, Berkley," College & Research Libraries. 3 : 252 - 256, May, 1975.
- Lynch, Beverly P. "The Academic Library and Its Environment," College & Research Libraries. 2 : 126 - 132, March, 1974.
- McGrath, William and Norma Ourand. "Classifying Courses in the University Catalog," College and Research Libraries. 30 : 534, November, 1969.
- _____. "Measuring Classified Circulation According to Curriculum," College and Research Libraries. 29 : 347 - 350, September, 1968.
- _____. "The Significance of Books Used According to a Classified Profile of Academic Departments," College and Research Libraries. 33 : 218 - 219, May, 1972.
- McGrath, William E. "Correlating the Subjects of Books Taken Out of and Books Used Within an Open-Stack Library," College and Research Libraries. 32 : 280 - 285, July, 1971.
- Owens, Charlotte G. "Acquisition of Library Materials," in The Library, an Introduction for Librarian Assistants, p. 15. New York, Special Library Association, 1967.
- Pool, Jane. "The Selection of Science Books for Elementary School Libraries : An Analysis of Selection from Nation Selection Sources and from a Local Bying Hot" Dessertation Abstract, 34 : 798 A, August, 1973.

Roger, R. D. and D. C. Werber. University Library Administration. New York, Wilson, 1971. 454 p.

Sargent, Seymour H. "The Use and Limitations of Trueswell," College and Research Libraries. 40 : 416 - 424, September, 1979.

Tauber, M. F., and Associates. Technical Services. New York, Columbia University Press, 1955. 487 p.

Trueswell, Richard W. "Determining the Optimal Number of Volumes for a Library's Core Collection," Libri. 16 : 49 - 60, November, 1966.

United States. Library of Congress. Subject Cataloging Division. Classification. Washington, 1973. 226 p.

Wulfenbiter, Gertrude. Acquisition Work : Processes Involved in Building Library Collections. Seattle, University of Washington Press, 1961. 268 p.

ภาคผนวก ก

การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย

การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทย

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	A งานเขียนทั่วไป				
AC	งานนิพนธ์ หนังสือชุด รวมเรื่อง	459	91.98	55	96.50
AS	สมาคม สถาบัน	40	8.02	2	3.50
	B ปรัชญา - ศาสตร์				
B	ปรัชญา	485	10.16	108	10.63
BC	ตรรกวิทยา	460	9.64	96	9.45
BF	จิตวิทยา	1,933	40.50	574	56.50
BL	ศาสตร์ต่าง ๆ เทพนิยาย ความคิด ความเชื่ออิสระ	1,895	39.70	238	23.42
	C ประวัติศาสตร์เขตนีติ				
CB	ประวัติศาสตร์ธรรมทั่วไป	285	54.00	31	93.94
CR	ตราประจำตระกูล	45	8.54	1	3.03
CS	การสืบวงศ์	197	37.38	1	3.03
	D ประวัติศาสตร์ทั่วไป และ ประวัติศาสตร์โลกเก่า				
D	ประวัติศาสตร์ทั่วไป	500	9.23	237	25.85
DA	ประวัติศาสตร์ประเทศอังกฤษ	106	1.96	6	0.65
DC	ประวัติศาสตร์ประเทศฝรั่งเศส	50	0.92	21	2.29
DD	ประวัติศาสตร์ประเทศเยอรมัน	65	1.20	2	0.22

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
DK	ประวัติศาสตร์ประเทศรัสเซีย โปแลนด์ จีนแลนด์	290	5.35	35	3.82
DR	ประวัติศาสตร์ยุโรปตะวันออกและ กลุ่มประเทศในคาบสมุทรบอลข่าน	40	0.74	1	0.11
DS	ประวัติศาสตร์ทวีปเอเชีย	4,351	80.32	576	62.81
DT	ประวัติศาสตร์ทวีปแอฟริกา	15	0.28	39	4.25
E-F	E-Fประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา				
	ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา	280	100	130	100
G	G ภูมิศาสตร์ มานุษยวิทยาและ นันทนาการ				
	ภูมิศาสตร์ทั่ว ๆ ไป	172	8.37	55	7.97
GD	ภูมิศาสตร์กายภาพ	249	12.11	15	2.17
GM	มานุษยวิทยาทั่ว ๆ ไป	110	5.35	7	1.01
GR	นันทนาการ กีฬา การบันเทิง การ ละเล่น	402	21.01	107	15.51
GT	มารยาทและขนบธรรมเนียมประเพณี (ทั่วๆไป)	51	2.48	6	0.87
GV	นันทนาการ กีฬา การบันเทิง การ ละเล่น	1,042	50.68	500	72.46
H	H สังคมศาสตร์				
	สังคมศาสตร์ทั่ว ๆ ไป	485	4.06	222	4.87

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การโย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
HA	สถิติ	101	0.85	106	2.32
HB	ทฤษฎีทางเศรษฐกิจ	1,133	9.49	527	11.56
HC	ประวัติศาสตร์และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ฯลฯ	1,038	8.69	293	6.42
HD	ที่ดิน เกษตรกรรมและการอุตสาหกรรม	1,540	12.89	459	10.07
HE	การขนส่ง การคมนาคม การสื่อสาร	175	1.46	19	0.42
HF	การพาณิชย์	3,333	27.91	1,696	37.19
HG	การคลัง	845	7.07	518	11.36
HJ	การเงินของรัฐ	442	3.70	241	5.28
HM	สังคมวิทยา (ทั่วไปภาคทฤษฎี)	1,234	10.33	124	2.72
HN	ประวัติศาสตร์สังคม ปัญหา สังคม	277	2.32	111	2.43
HQ	กลุ่มสังคม (ครอบครัว การแต่งงาน)	383	3.21	55	1.21
HS	สมาคม สมาคมลับ คลับ	35	0.29	5	0.11
HT	ชุมชน ชนชั้นต่าง ๆ เชื้อชาติ	311	2.60	22	0.48
HV	ความพิการ ความป่วยของสังคม การบริการสังคมและการตัดสิน	402	3.37	116	2.54
HX	สิทธิสังคมนิยม คอมมิวนิสต์ อนาธิปไตย รัฐศาสตร์	209	1.75	46	1.01
JA	งานทั่ว ๆ ไป	393	14.75	297	24.11

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
JC	รัฐศาสตร์ ทฤษฎีของรัฐ ประวัติศาสตร์รัฐธรรมนูญ	212	7.95	137	11.12
JF	งานทั่ว ๆ ไป	451	16.92	199	16.15
JK	สหรัฐอเมริกา	97	3.26	30	2.43
JN	ยุโรป	179	6.72	77	6.25
JQ	เอเชีย ออฟริกา ออสเตรเลีย	960	26.02	326	26.46
JS	การปกครองท้องถิ่น	100	3.75	72	5.84
JX	กฎหมายระหว่างประเทศ ความ สัมพันธ์ระหว่างประเทศ K กฎหมาย	283	10.62	94	7.63
K	กฎหมายทั่ว ๆ ไป	5	0.14	41	1.68
KA	ผู้เขียนสำคัญทางกฎหมาย	70	1.94	31	1.27
KB	กฎหมายทั่วไปและกฎหมายเปรียบเทียบ	60	1.66	57	2.34
KC	กฎหมายระหว่างประเทศ	150	4.15	71	2.91
KF	กฎหมายเกาะอังกฤษ	56	1.55	2	.08
KL	สนธิสัญญา	95	2.62	61	2.5
KN	กฎหมายสัญญา	737	20.38	567	23.26
KN	กฎหมายแพ่ง	1,963	54.29	1,183	48.52
KT	กฎหมายแห่งทวีปเอเชียและ แปซิฟิก	420	13.27	425	17.43

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	L การศึกษา				
L	งานทั่ว ๆ ไป	8	0.18	4	0.34
LA	ประวัติการศึกษา	356	7.86	45	3.81
LC	ทฤษฎีและการปฏิบัติทางการศึกษา	3,684	21.36	1,099	92.98
LC	รูปแบบของการศึกษา เช่น การศึกษาผู้ใหญ่	415	9.16	33	2.79
LG	การศึกษาของประเทศแถบเอเชีย แอฟริกา ออสเตรเลีย	65	1.44	1	0.08
	M ศีตกรรม				
M	ดนตรีและหนังสือเกี่ยวกับดนตรี	99	26.33	20	19.80
ML	วรรณกรรมทางดนตรี	92	24.47	34	33.66
MT	การสอนและการศึกษาดนตรี	185	49.20	47	46.53
	N วัสดุศิลป์				
N	งานทั่ว ๆ ไป	256	37.59	42	35.29
NA	สถาปัตยกรรม	123	18.06	11	9.24
NC	ปฏิมากรรมและศิลปต่อเนื่อง	10	1.47	1	0.84
ND	ศิลปะลายเส้นโดยทั่ว ๆ ไป	74	10.87	38	31.93
NE	ภาพเขียน	90	13.22	18	15.12
NE	การแกะสลัก การพิมพ์	10	1.47	1	0.84
NK	ศิลปะตกแต่ง	118	17.33	9	7.56

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	P ภาษาและวรรณคดี				
P	นิรุกติศาสตร์และภาษาคำศัพท์ (โดยทั่วไป)	359	4.02	69	4.96
PC	ภาษาโรแมนซ์(ภาษาและวรรณคดี รูเมเนีย อิตาลี ฝรั่งเศส สเปน)	345	3.92	31	2.23
PE	ภาษาอังกฤษ	1,223	13.89	461	33.12
PK	อินโดอิเรเนียน รวมถึงสันสกฤต บาส อินดี เปอร์เซีย	44	0.50	3	0.21
PL	ภาษาและวรรณคดีของเอเชียตะวันออก ออก หมู่เกาะทะเลใต้ ออฟริกา ตุรกี จีน เกเบต	5,095	57.36	590	42.32
PW	ประวัติวรรณคดีและรวมงานประพันธ์	1,333	15.14	171	12.28
PO	วรรณคดีโรมานซ์ (ฝรั่งเศส อิตาลี สเปน สเปน)	110	1.25	4	0.29
PR	วรรณคดีอังกฤษ	55	0.62	5	0.36
PS	วรรณคดีอเมริกัน	90	1.02	13	0.93
PT	วรรณคดีเยอรมัน	71	0.81	6	0.43
PZ	นวนิยายและวรรณกรรมสำหรับเด็ก	81	0.92	39	2.80
	Q วิทยาคำศัพท์				
Q	วิทยาคำศัพท์ทั่วไป	301	4.95	99	3.01
QA	คณิตศาสตร์	2,839	46.71	1,414	43.03

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การโยก	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
QL	ดาราคาสตร์	92	1.51	4	0.12
QC	สถิติ	953	14.03	421	12.81
QD	เคมี	873	14.36	756	23.01
QE	ธรณีวิทยา	46	0.76	2	0.06
QH	ธรรมชาติวิทยา	570	9.38	315	9.59
QK	พฤกษศาสตร์	27	0.44	129	3.93
QL	สัตวศาสตร์:กายวิภาค (หัว ๆ ไป)	179	2.94	96	2.92
QM	ชีววิทยา กายวิภาค (มนุษย์)	75	1.23	36	1.10
QP	กายภาควิทยา	223	3.67	14	0.43
	ร. แพทยศาสตร์				
R	แพทยศาสตร์หัว ๆ ไป	55	2.53	15	2.96
RA	บริการด้านการแพทย์และอนามัย	295	41.13	266	52.46
	ของรัฐ				
RD	พยาธิวิทยา	55	2.53	1	0.20
RC	แพทย์ปฏิบัติ	504	23.16	99	19.53
RD	ศัลยกรรม	80	3.68	1	0.20
RG	ผู้ติณาร เวชศาสตร์	80	3.68	12	2.37
RJ	กุมาร เวชศาสตร์	36	3.95	5	0.99
RK	ทันตแพทยศาสตร์	35	1.61	1	0.20
RM	การรักษาโรค	226	10.39	69	13.61
RS	เภสัชกรรมและตำราผสมยา	70	3.22	27	5.32
RT	การพยาบาล	90	4.14	13	2.56

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	S เกษตรศาสตร์				
S	กลีกรรมทั่ว ๆ ไป	346	23.03	73	31.33
SL	ธรรมชาติของพืช (ทั่ว ๆ ไป)	690	45.66	97	41.63
SD	ป่าไม้	75	4.96	11	4.72
SF	ธรรมชาติของสัตว์	218	14.43	42	19.03
SH	ธรรมชาติของปลาและการประมง	100	11.91	10	4.29
	T เทคโนโลยีวิทยา				
T	เทคโนโลยีทั่ว ๆ ไป	105	3.38	38	8.38
TA	วิศวกรรมศาสตร์ทั่ว ๆ ไป	201	6.47	48	10.59
TD	วิศวกรรมลู่วายาบาลและเทศบาล	135	4.35	39	8.61
TH	การก่อสร้างอาคาร	198	6.37	26	5.74
TJ	วิศวกรรมเครื่องกลและเครื่องจักร	185	5.96	31	6.84
TK	วิศวกรรมไฟฟ้า อิเล็คโทรนิคและ นิวเคลียร์	470	15.13	46	10.15
TL	ยานยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ยานยนต์	210	6.79	11	2.43
	อากาศยาน การบิน	10			
TM	วิศวกรรมเหมืองแร่ ห้าเหมือง การ ทำโลหะ	44	1.42	2	0.44
TP	เทคโนโลยีทางเคมี	305	9.82	38	9.39
TR	การถ่ายภาพ	355	11.43	48	10.59
TS	โรงงานอุตสาหกรรม โลหะ ไม้ หนัง กระดาษ สิ่งทอ	119	3.80	9	1.99

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การฝึกหัด		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
TT	งานฝีมือ งานไม้และงานโลหะ การตัดเลื้อ การฉีกกริด	338	10.88	27	5.97
TX	เคหศาสตร์	442	14.23	90	13.88
	U บุคคลศาสตร์				
U	วิชาการทหารบก	45	60.00	1	25.00
UA	กองทัพอากาศ การฝึกกองทัพอากาศ และการ แบ่งกองทัพอากาศ ฯลฯ	10	13.33	1	25.00
UB	การปกครองทางทหาร	20	26.67	2	50.00
	V นาวิกศาสตร์				
V	กองทัพอากาศ การฝึกและการแบ่ง กองทัพอากาศ ฯลฯ	35	77.78	2	28.57
VD	กลาโหมเรือ	10	22.22	5	71.43
	Z บรรณารักษศาสตร์				
Z	บรรณารักษศาสตร์	1,487	100	264	100

ภาคผนวก ข

การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ

การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	A งานเขียนทั่วไป				
AC	งานนิพนธ์ หนังสือชุด รวมเรื่อง	1	1.70	8	30.77
AE	สารานุกรม	51	86.45	3	11.54
AS	สมาคม สถาบัน	6	10.17	8	30.77
AZ	ประวัติความรู้และวิชาการทั่วไป	1	1.70	7	26.92
	B ปรึษา คำสอน				
B	ปรึษา	67	10.82	7	5.88
BC	ตรรกวิทยา	8	1.29	8	6.72
BD	อภิปรึษา	12	1.94	7	5.88
BF	จิตวิทยา	383	63.49	38	31.93
BJ	จริยศาสตร์	19	3.07	7	5.88
BL	คำสอนต่าง ๆ เทพนิยาย ความนึก ความเชื่ออิสระ	43	6.95	6	5.04
BP	คำสอนอิสลาม	10	1.62	9	7.56
BQ	พุทธคำสอน	35	5.65	17	14.29
BR	คริสต์คำสอน	11	1.78	8	6.72
BS	คัมภีร์ไบเบิลและคำอธิบาย	4	0.65	1	0.84
BT	หลักสอนเทววิทยา การล้างบาป	3	0.48	3	2.52
BV	หลักปฏิบัติทางเทววิทยา	8	1.29	4	3.36
BX	ลัทธิความเชื่อเฉพาะต่าง ๆ	6	0.97	4	3.36

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	C ประวัตินักคิดเปิดเตลิด				
CB	ประวัติอารยธรรมทั่ว ๆ ไป	80	95.24	12	20.69
CC	โบราณคดี (ทั่ว ๆ ไป) โบราณคดี	1	1.19	13	22.41
CD	เหรียญโบราณ เงิน เหรียญกษาปณ์	1	1.19	22	37.93
CE	ตราประจำตระกูล	1	1.19	8	13.79
CS	การสืบวงศ์	1	1.19	3	5.17
	D ประวัตินักคิดทั่วไปและประวัติ- นักคิดโลกเก่า				
D	ประวัตินักคิดทั่ว ๆ ไป	109	14.08	42	24.42
DA	ประวัตินักคิดประเทศอังกฤษ	23	2.97	17	9.89
DB	ประวัตินักคิดประเทศออสเตรีย	4	0.52	2	1.16
	ฮังการี				
DC	ประวัตินักคิดประเทศฝรั่งเศส	18	2.33	6	3.49
DD	ประวัตินักคิดประเทศเยอรมัน	15	1.94	6	3.49
DE	ประวัตินักคิดประเทศกรีก	1	0.13	4	2.33
DG	ประวัตินักคิดประเทศอิตาลี	7	0.90	5	2.91
DK	ประวัตินักคิดประเทศรัสเซีย	35	4.52	7	4.07
	โปแลนด์ ฟินแลนด์				
DL	ประวัตินักคิดประเทศแคนาดาเม็กซิโก และยุโรปตอนเหนือ	2	0.26	4	2.33
DP	ประวัตินักคิดประเทศสเปนและ โปรตุเกส	3	0.39	3	1.74

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
DQ	ประวัติคำสัตรีประเทศสวีตเซอร์แลนด์	4	0.52	4	2.33
DR	ประวัติคำสัตรียุโรปตะวันออกและกลุ่มประเทศในคาบสมุทรบอลข่าน	6	0.77	11	6.39
DS	ประวัติคำสัตรีทวีปเอเชีย	511	66.02	52	30.23
DT	ประวัติคำสัตรีทวีปอาฟริกา	27	3.49	8	4.65
DU	ประวัติคำสัตรีทวีปออสเตรเลีย				
	นิวซีแลนด์และประเทศโอเชียเนีย (ทะเลใต้)	9	1.16	1	0.58
	E-F ประวัติคำสัตรีสหรัฐอเมริกา				
E-F	ประวัติคำสัตรีสหรัฐอเมริกา	120	100	24	100
	G ภูมิคำสัตรี มานุษยวิทยา นันทนาการ				
G	ภูมิคำสัตรีทั่ว ๆ ไป	63	22.58	26	27.96
GA	ภูมิคำสัตรีคณิตศาสตร์และดาราศาสตร์	9	3.23	17	18.28
GB	ภูมิคำสัตรีกายภาพ	39	13.62	13	13.98
GC	สมุทรศาสตร์และสมุทรวิทยา	7	2.51	3	3.23
GF	ภูมิคำสัตรีว่าด้วยมานุษยวิทยา	20	7.17	1	1.07
GN	มานุษยวิทยาทั่ว ๆ ไป	52	18.64	3	3.23
GR	นิทานพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน	20	7.17	12	12.90
GT	มารยาทและขนบธรรมเนียมประเพณี (ทั่ว ๆ ไป)	2	0.72	1	1.07
GV	นันทนาการกีฬา และการบันเทิง การละเล่น	68	24.37	17	19.28

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	H สังคมศาสตร์				
H	สังคมศาสตร์ทั่วไป	84	2.32	37	9.76
HA	สถิติ	79	2.18	19	4.75
HB	ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์	247	6.83	48	12.66
HC	ประวัติศาสตร์และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ	307	8.48	38	10.03
HD	ที่ดิน เกษตรกรรมและการอุตสาหกรรม	912	25.21	29	7.65
HE	การขนส่ง การคมนาคมและการสื่อสาร	37	1.02	12	3.17
HF	การพาณิชย์	861	23.80	42	11.08
HG	การคลัง (การเงิน การธนาคาร สินเชื่อ การลงทุน การประกันสังคม)	180	4.97	18	4.75
HJ	การเงินของรัฐ	59	1.63	8	2.11
HM	สังคมวิทยา (ทั่วไปและภาคทฤษฎี)	336	9.29	45	11.87
HN	ประวัติศาสตร์สังคม ปัญหาสังคม การ ปฏิรูปสังคม	111	3.07	2	0.53
HQ	กลุ่มสังคม (ครอบครัว การแต่งงาน ผู้หญิง)	121	3.34	16	4.22
HS	สมาคม สมาคมลับ คลับ ฯลฯ	6	0.17	3	0.79
HT	ชุมชน ย่านอื่นต่าง ๆ เชื้อชาติ	67	1.85	27	7.12
HV	ความพิการ ความป่วยของสังคม การบริการสังคม การตัดสินใจ	147	4.06	21	5.54
HX	สิทธิสังคมนิยม สิทธิคอมมิวนิสต์ สิทธิอนุรักษนิยม	64	1.77	15	3.96

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	เจ รัฐศาสตร์				
เจ	เอกสารสำคัญต่าง ๆ	2	0.24	2	1.85
JA	งานทั่ว ๆ ไป	145	17.47	4	3.70
JC	รัฐศาสตร์ ทฤษฎีของรัฐ	74	8.92	22	20.37
JF	งานทั่ว ๆ ไป	133	16.02	13	12.04
JK	สหรัฐอเมริกา	97	11.69	7	6.48
JL	บริติชอเมริกา แครดินอเมริกา	12	1.45	6	5.56
JN	ยุโรป	76	9.16	13	12.04
JQ	เอเชีย อาฟริกา ออสเตรเลีย	71	8.55	7	6.48
JS	การปกครองท้องถิ่น	40	4.82	3	7.41
JX	กฎหมายระหว่างประเทศ	180	21.69	26	24.07
	K กฎหมาย				
K	กฎหมายทั่ว ๆ ไป	66	19.24	7	19.44
KD	กฎหมายทางศาสนา	68	19.82	7	19.44
KE	กฎหมายล้มล้างและโบราณ	2	0.58	7	19.44
KF	กฎหมายเกาะอังกฤษ	108	31.49	8	22.22
KN	กฎหมายแพ่ง	2	0.58	3	8.33
KS	กฎหมายแห่งแครดินอเมริกา	29	8.16	2	5.56
KV	กฎหมายแห่งทวีปยุโรป	69	20.12	2	5.56

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	L การศึกษา				
L	งานทั่ว ๆ ไป	11	1.66	13	13.68
LA	ประวัติการศึกษา	54	8.17	16	16.84
LB	ทฤษฎีและการปฏิบัติทางการศึกษา	534	80.79	43	45.26
LC	รูปแบบต่าง ๆ ของการศึกษา เช่น การศึกษาผู้ใหญ่	62	9.38	23	24.21
	M ศีตกรรม				
ML	วรรณกรรมทางดนตรี	26	89.65	8	72.73
MT	การสอนและการศึกษาดนตรี	3	10.35	3	27.27
	N วัสดุศิลป์				
N	งานทั่ว ๆ ไป	27	32.14	2	3.92
NA	สถาปัตยกรรม	14	16.67	3	5.88
ND	ประติมากรรมและศิลปต่อเนื่อง	7	8.33	2	3.92
NC	ศิลปะลายเส้นโดยทั่ว ๆ ไป	16	19.05	1	1.96
ND	ภาพเขียน	5	5.95	11	21.57
NE	การแกะสลัก การพิมพ์	1	1.19	12	23.53
NK	ศิลปตกแต่ง	12	14.29	17	33.33
NX	ศิลปโดยทั่ว ๆ ไป รวมถึงการแสดง ารดนตรี และวรรณศิลป์	2	2.38	3	5.88

	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	P ภาษาและวรรณคดี				
P	นิรุกติศาสตร์และภาษาคำศัพท์ (โดยทั่วไป)	120	7.51	23	6.95
PA	ภาษาและวรรณคดีคลาสสิก	2	0.12	4	1.56
PB	งานทั่วไป ภาษาและวรรณคดี ของพวกเชลติก (ไอริช เกลติก สก็อตเช) เวลส์	7	0.44	6	2.33
PC	ภาษาโรแมนซ์ (ภาษาและวรรณคดี รูเมเนียน อิตาลี ฝรั่งเศส โปรวองซาล ฯลฯ)	75	4.70	36	14.31
PE	ภาษาอังกฤษ	762	47.71	46	17.90
PF	ภาษาเยอรมันทางตะวันตก ได้แก่ ดัตช์ เพลมิช ภาษาและวรรณคดี ฟรีเซียน เยอรมัน	21	1.31	16	6.23
PG	ภาษาและวรรณคดี สลาฟ บอลติก อัลบาเนีย	2	0.12	2	0.78
PJ	ฮิบด	3	0.19	2	0.78
PK	อินโดอิเรเนียน รวมถึงสันสกฤต บาลี ฮินดี เบงกาลี ฯลฯ	6	0.38	1	0.39
PL	ภาษาและวรรณคดีของเอเชียตะวันออก ออกหมู่เกาะทะเลใต้ ออฟริกา ตุรกี จีน กิเบต	138	8.64	42	16.34

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
PN	ประวัติวรรณคดีรวมงานประพันธ์ (ทั่วไป)	187	11.71	4	1.56
PQ	วรรณคดีโรมานซ์ (ฝรั่งเศส อิตาลี สเปน อเมริกัน ปอร์ตุเกส)	64	4.01	27	10.51
PR	วรรณคดีอังกฤษ	73	4.57	8	3.11
PS	วรรณคดีอเมริกัน	24	1.50	27	9.34
PT	วรรณคดีเยอรมัน	32	2.00	4	1.56
PZ	นวนิยายและวรรณกรรมสำหรับเด็ก	81	5.07	12	4.67
Q	Q วิทยาศาสตร์				
Q	วิทยาศาสตร์ทั่วไป	72	4.31	47	10.51
QA	คณิตศาสตร์	483	28.92	92	20.58
QC	ฟิสิกส์	182	10.90	22	4.92
QD	เคมี	451	27.01	68	15.21
QE	ธรณีวิทยา	29	1.74	33	7.38
QH	ธรรมชาติวิทยา	126	7.54	48	10.74
QK	พฤกษศาสตร์	47	2.81	21	4.70
QL	สัตวศาสตร์	126	7.54	42	9.40
QM	กายวิภาค (มนุษย์)	12	0.72	13	2.91
QP	กายภาควิทยา	92	5.51	33	7.38
QR	แบคทีเรียวิทยา	50	2.99	28	6.26

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	R แพทย์คำสัตรี				
R	แพทย์คำสัตรีทั่ว ๆ ไป	21	3.55	13	12.62
RA	บริการด้านการแพทย์และอนามัย ของรัฐ	184	31.13	38	36.89
RD	พยาธิวิทยา	10	1.69	8	7.77
RC	แพทย์ปฏิบัติ	196	33.16	13	12.62
RD	ศัลยกรรม	6	1.01	3	2.91
RF	โสต	2	0.34	2	1.94
RG	สูติศาสตร์ เวชศาสตร์	41	6.94	3	2.91
RI	กุมาร เวชศาสตร์	71	12.01	2	1.94
RL	โรคผิวหนัง	2	0.34	2	1.94
RH	การรักษาโรค	35	5.92	17	16.50
RT	การพยาบาล	23	3.89	10	9.71
	S เกษตรศาสตร์				
S	กลีกรรมทั่ว ๆ ไป	26	24.07	7	23.33
SD	ธรรมชาติของพืช	43	39.61	13	43.33
SD	ป่าไม้	1	0.93	1	3.33
SF	ธรรมชาติของสัตว์	13	12.04	7	23.33
SH	ธรรมชาติของปลาและการประมง	24	22.22	1	3.33
SK	การล่าสัตว์ การคุ้มครองสัตว์ป่า	1	0.93	1	3.33

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	T เทคนิควิทยา				
T	เทคโนโลยีทั่ว ๆ ไป	151	25.42	33	26.40
TA	วิศวกรรมทั่ว ๆ ไป	29	4.88	13	10.40
TC	วิศวกรรมไฮดรอลิค การสร้างท่าเรือ เขื่อน ระบบส่งน้ำ	7	1.18	3	2.40
TD	วิศวกรรมสุขาภิบาลและเทศบาล	68	11.45	15	12.00
TH	การก่อสร้างอาคาร	14	2.36	3	2.40
TJ	วิศวกรรมเครื่องกลและเครื่องจักร	40	6.73	8	6.40
TK	วิศวกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และ นิวเคลียร์	80	13.47	6	4.80
TL	ยานยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์ อากาศยาน การบิน	5	0.84	3	2.40
TN	วิศวกรรมเหมืองแร่ ห้าเหมืองและ การทำโลหะ	5	0.84	1	0.80
TP	เทคโนโลยีทางเคมี	21	3.53	5	4.00
TR	การถ่ายภาพ	68	11.45	27	21.60
TS	โรงงานอุตสาหกรรม โลหะ ไม้ หนัง กระดาษ สิ่งทอ	28	4.71	4	3.20
TT	งานฝีมือ งานไม้และงานโลหะ การตัดเย็บ การปักกรีด	7	1.18	2	1.60
TX	เทคโนโลยี	71	11.95	2	1.60

หมวดหมู่	ประเภทหนังสือ	การจัดหา		การใช้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	U ยุทธศาสตร์				
U	วิชาการทหารบก	7	17.95	1	33.33
UA	กองทัพบก การจัดกองทัพบกและการแบ่งกองทัพบก	25	64.10	2	66.67
UB	การปกครองทางทหาร	3	7.69	1	33.33
UF	ทหารปืนใหญ่	4	10.26	1	33.33
	V นาวิกศาสตร์				
VA	กองทัพบกเรือ การจัดและการแบ่งกองทัพบก	1	20.00	2	33.33
VG	การบริการอื่น ๆ	1	20.00	3	50.00
VH	การต่อเรือ วิศวกรรมทหาร เรือ	3	60.00	1	16.67
	Z บรรณารักษ์ศาสตร์				
Z	บรรณารักษ์ศาสตร์	685	100	48	100

ภาคผนวก ก

นโยบายการสั่งซื้อ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

นโยบายการสั่งซื้อ

สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง

แผนกจัดหาสิ่งพิมพ์และอุปกรณ์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินงานสั่งซื้อ เพื่อให้งานเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ดังต่อไปนี้

1. ประเภทของสิ่งพิมพ์ที่สั่งซื้อ

1.1 หนังสือ จะเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้

- 1.1.1 หนังสือตำราประกอบการเรียนการสอนตามกระบวนวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย
- 1.1.2 หนังสืออ้างอิงประกอบการค้นคว้า
- 1.1.3 หนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอน
- 1.1.4 หนังสือสารคดีทั่วไป
- 1.1.5 หนังสือบันเทิงคดี

1.2 วารสารและหนังสือพิมพ์

1.3 เอกสารและสิ่งพิมพ์ของรัฐบาล

1.4 วิทยานิพนธ์

1.5 เอกสารและสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์อื่น ๆ

ในการจัดหาสิ่งพิมพ์ดังกล่าวข้างต้น มีนโยบายในการคัดเลือกให้สอดคล้องกับการเรียนและการสอนของมหาวิทยาลัยเป็นประการสำคัญ

2. ความรับผิดชอบในการคัดเลือกเอกสาร

- 2.1 หัวหน้าแผนกจัดหาฯ และบรรณารักษ์ในแผนกฯ ร่วมกันดำเนินงานโดยตรง

2.2 อาจารย์ของมหาวิทยาลัย เลื่อนแนะรายชื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้ ประกอบการเรียนการสอน และหนังสือที่มีประโยชน์อื่น ๆ

2.3 ข้าราชการและเจ้าหน้าที่เลื่อนแนะรายชื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ที่มีประโยชน์ ต่อการสัควัเพื่อการศึกษาค้นคว้าและการพักผ่อนหย่อนใจ

โดยปรกติชื่อที่ได้รับการเลื่อนแนะจะได้รับการสัควัชื่อ หากแผนกจัดหาฯ ยังมีงบประมาณเพียงพอ และได้ตรวจแล้วปรากฏว่า

2.3.1 หอสมุดยังไม่มีชื่อเล่ม หรือมีแล้วยังไม่ได้จำนวนตามอัตราส่วน ที่กำหนดไว้

2.3.2 ชื่อผู้แต่งหรือรายละเอียดเกี่ยวกับเล่มหนังสือไม่ชัดเจนพอที่จะ ออกใบสั่งได้ ก็จะส่งกลับคืนไปยังผู้เลื่อนแนะให้เพิ่มเติมรายการ จนครบ

3. วิธีการเลื่อนแนะ

อาจารย์ท่านใดประสงค์จะให้หอสมุดสัควัชื่อหนังสือสำหรับบริการนักศึกษาใน การประกอบการเรียนโปรดปฏิบัติดังนี้

3.1 ทำบันทึกหนังสือ เลื่อนคณบดีที่สังกัดผ่านหัวหน้าภาควิชา เพื่อขออนุมัติในการ สัควัและแนบรายชื่อหนังสือพร้อมด้วยหนังสืออนุมัติส่งมาที่แผนกจัดหาฯ

3.2 กรอกรายชื่อหนังสือที่ต้องการลงในบัตรเลื่อนแนะที่ได้ฝากไว้ที่สำนักงาน เลขาธิการคณะฯ กรุณาให้รายละเอียดเกี่ยวกับเล่มหนังสือ และกรอกข้อความให้สมบูรณ์ ทุกรายการ สามารถอ่านได้ชัดเจน เพื่อสะดวกในการตรวจสอบ ทางแผนกจัดหาฯ มี CATALOGS ของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ไว้เป็นคู่มือที่ทันสมัยอยู่เป็นประจำ ยินดีที่จะให้ท่าน ไปใช้ได้ และช่วยส่งแบบฟอร์มคืนแผนกจัดหาฯ ทั้ง 2 ชุด เพื่อส่งสำเนา (สีเขียว) คืน กลับไปภายหลัง

5. จำนวนที่ตั้ง อัตราส่วนระหว่างนักศึกษาและจำนวนหนังสือ กำหนดดังนี้

5.1 หนังสือประกอบการเรียน

จำนวนนักศึกษาระหว่าง 10 - 100 คน

หนังสือภาษาไทย ไม่เกิน 10 เล่ม

หนังสือภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 5 เล่ม

จำนวนนักศึกษาระหว่าง 100 - 1,000 คน

หนังสือภาษาไทย ไม่เกิน 60 เล่ม

หนังสือภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 10 เล่ม

จำนวนนักศึกษาตั้งแต่ 1,000 คน ขึ้นไป

หนังสือภาษาไทย ไม่เกิน 100 เล่ม

หนังสือภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 50 เล่ม

5.2 หนังสืออ่านที่เป็นประโยชน์

จำนวนเล่มพิจารณาตามความเหมาะสมระหว่าง 1 ฉบับถึง 10 ฉบับ

โดยคำนึงถึง

5.2.1 จำนวนนักศึกษาที่มาใช้ห้องสมุดเป็นประจำ

5.2.2 จำนวนหนังสือที่มีอยู่แล้วในหมวดวิชานั้น ๆ

5.2.3 งบประมาณที่แบ่งไว้สำหรับการซื้อ

5.3.4 ความต้องการที่จะใช้

5.3 หนังสือตำราเรียนของมหาวิทยาลัยที่ใช้ประจำคณะวนวิชา

5.3.1 กระบวนวิชาเบื้องต้นซึ่งมีนักศึกษาเรียนโดยปกติมากกว่า

2,000 คนขึ้นไป จัดซื้ออย่างน้อย 100 เล่ม

3.3 เมื่อซื้อหนังสือที่ทำงานเล่มนั้นได้รับอนุมัติการสั่งซื้อแล้ว ทางแผนกจัดหาฯ จะส่งบัตรเสนอแนะ (สีเขียว) กลับไปให้ท่าน เป็นการแจ้งให้ทราบว่าได้สั่งซื้อไปแล้ว และเมื่อหนังสือพร้อมที่จะให้บริการแล้ว จะส่งสำเนาบัตรเสนอแนะ (สีเขียว) ไปแจ้งให้ท่านทราบอีกครั้งหนึ่ง ฉะนั้นขอให้ท่านกรุณาเก็บบัตรเสนอแนะ (สีเขียว) ไว้ด้วย เพื่อสะดวกในการทวงถาม

3.4 ถ้าท่านต้องการให้เป็น "หนังสือจอง" กรุณาแจ้งไว้ในบัตรด้วย ตามกำหนดระยะเวลาที่ต้องการใช้เป็น การวางแผนงานล่วงหน้า ฉะนั้นทางฝ่ายหนังสือจอง จะไม่สามารถดำเนินการได้ทันเวลาที่ท่านต้องการให้นักศึกษาอ่านประจำภาค

หมายเหตุ

สำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย หากต้องการเสนอแนะโปรดปฏิบัติตามข้อ 3.2 และ 3.3 เช่นเดียวกับอาจารย์

๕. การคัดเลือกผู้จำหน่าย

ทางแผนกจัดหาฯ คัดเลือกผู้จำหน่าย หรือผู้แทนจำหน่ายโดยพิจารณาปัจจัยสำคัญ 3 ประการคือ

4.1 ความรวดเร็วในการจัดส่งและการส่ง

4.2 ส่วนลดของราคา เพราะจะสามารถนำส่วนลดมาตัดซื้อเพิ่มเติมได้อีก ส่วนลดทุกครั้งจะปรากฏในใบเสร็จรับเงินที่ส่งให้กับแผนกเงินของมหาวิทยาลัย

4.3 การให้บริการ ความถูกต้องในการจัดหาเอกสารสิ่งพิมพ์ที่ตนมิได้เป็นผู้แทนจำหน่าย การให้รายชื่อหนังสือจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ การนำหนังสือมาเสนอและติดตามรับคืนตามเวลาที่กำหนด

หมายเหตุ

การให้ใบส่งแก่ร้านค้าใดหนึ่ง ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพและปริมาณในการจัดส่งหนังสือสาขาใดสาขาหนึ่งของทางร้าน

5.3.2 กระบวนวิชาที่ขึ้นต้นด้วยเลขรหัส 2 หรือมีนักศึกษาไม่เกิน 2,000 คน จัดซื้อไม่น้อยกว่า 30 เล่ม

5.3.3 กระบวนวิชาที่มีเลขรหัส 3 หรือ 4 หรือมีนักศึกษาโดยปกติต่ำกว่า 1,000 คน จัดซื้อไม่น้อยกว่า 20 เล่ม

หมายเหตุ

5.1 และ 5.2 ได้รับความเห็นชอบจาก ทปม. ในการประชุมวาระที่ 10 ข้อ 5 ครั้งที่ 32/2517 เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2517 และ 5.3 ในการประชุมวาระที่ 8 ข้อ 1 ครั้งที่ 12/2518 เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2518

6. กำหนดระยะเวลาการสั่ง-การรับ เพื่อความรวดเร็วและเป็นระเบียบ
แผนกจัดหาฯ ขอกำหนดระยะเวลาในการสั่งดังนี้

6.1 การสั่งปรกติ แผนกจัดหาฯ จะรวบรวมใบสั่งส่งร้านหนังสือเดือนละ 2 ครั้ง ทุกวันที่ 5 และวันที่ 20 ของเดือน ฉะนั้นขอให้ท่านดำเนินการขออนุมัติและสั่งถึงแผนกฯ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน เพื่อแผนกจะได้มีเวลาตรวจสอบรายละเอียดและเลือกแหล่งจำหน่ายได้ทันวันรวบรวมสั่ง

6.2 การสั่งพิเศษ แผนกจัดหาฯ จะพิจารณาตามความจำเป็นนอกเหนือจากวันที่กำหนดเป็นราย ๆ ไป

6.3 ระยะเวลาที่ห้องสมุดได้รับหนังสือ รวมทั้งขบวนการตกแต่งหนังสือได้เรียบร้อย พร้อมทั้งจะให้บริการได้ตามกำหนดเวลาและเงื่อนไขคือ

6.3.1 ในกรณีที่หนังสือพร้อมอยู่ในร้านแล้ว จะใช้เวลาประมาณ 15 วันหลังจากออกไปสั่ง

6.3.2 ในกรณีที่หนังสือต้องซื้อจากหน่วยราชการหรือองค์กรของรัฐ หรือจากส่วนบุคคล ซึ่งไม่สามารถกำหนดเวลาแน่นอนได้ แต่ ทางสำนักหอสมุดฯ จะแจ้งให้ทางผู้สั่งทราบทันทีที่หนังสือพร้อม ที่จะบริการได้

6.3.3 ในกรณีที่หนังสือต้องสั่งจากต่างประเทศ จะใช้เวลาประมาณ 3 - 5 เดือน หลังจากออกไปสั่ง

ทางแผนกจัดหาฯ จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านช่วยสั่งไว้ล่วงหน้านานพอที่จะรอสำหรับการสั่งและการจัดหาวัสดุตกแต่งหนังสือได้ทันการ เพราะการสั่งหนังสือจาก ต่างประเทศโดยทางเรือ ซึ่งจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด อันึงการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ต้องใช้เวลาเป็นไปตามลำดับ จึงไม่สามารถจัดสั่งและบริการท่านได้ภายใน 1 สัปดาห์ ก่อนที่จะใช้สื่อน

7. การแจ้งเมื่อหนังสือพร้อมที่จะให้บริการ

ทางแผนกจัดหาฯ จะแจ้งไปยังผู้เสนอแนะในทันทีที่จะนำหนังสือขึ้นชั้น ถ้าท่าน สั่งเป็นหนังสือจองไว้ ทางแผนกฯ จะส่งไปที่หนังสือจองเพื่อจะได้ให้บริการนักศึกษาต่อไป

ศึกษาการสืบทอดและการไปทิ้งสิ่งของ ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

ของ

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2528

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปริมาณและประเภทของหนังสือ การใช้หนังสือ และศึกษาความสัมพันธ์ของการศึกษาและการใช้หนังสือที่ศึกษาในระยะ 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 - 2525 โดยรวบรวมข้อมูลจากบัตรทะเบียนหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ บัตรรายการ บัตรประจำหนังสือ ของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง การวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลโดยสรุปดังนี้

การศึกษาและการใช้หนังสือภาษาไทยมีมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวนหนังสือภาษาไทยที่ศึกษามากใน 3 หมวดวิชาใหญ่ ๆ คือ หมวด H สังคมศาสตร์ หมวด P ภาษาและวรรณคดี หมวด Q วิทยาศาสตร์ หนังสือภาษาต่างประเทศที่ศึกษาเข้ามามากใน 3 หมวดวิชาคือ หมวด H สังคมศาสตร์ หมวด Q วิทยาศาสตร์ หมวด P ภาษาและวรรณคดี ส่วนหนังสือภาษาไทยที่ใช้มากใน 3 หมวดวิชา ได้แก่ หมวด H สังคมศาสตร์ หมวด Q วิทยาศาสตร์ หมวด K กฎหมาย หนังสือภาษาต่างประเทศมีการใช้มากใน 3 หมวดวิชา ได้แก่ หมวด Q วิทยาศาสตร์ หมวด H สังคมศาสตร์ หมวด P ภาษาและวรรณคดี ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและการใช้หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเภคนั้น พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

BOOK ACQUISITION AND BOOK USE AT THE CENTRAL LIBRARY
OF RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

KULVARA CHUPONGPAIROD

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1985

The purpose of this study was to examine the quantities, sorts and use of books, including the relationship between book acquisition and use of the acquired books during the year 1980-1982.

The data was obtained from Thai and foreign accession sheets, catalog cards and borrower cards of the Central Library of Ramkhamhaeng University.

An analysis of the data suggested that the book acquisition in Thai language had been acquired more frequently than books in foreign languages, and Thai books were more frequently used than foreign ones. The Thai books were frequently acquired in three main book classifications, they were Class H, Social Science; Class Q, Science; and Class P, Languages and Literature. However, for the three main classes : Class H, Social Sciences; Class Q, Science; and Class K, Laws; were frequently used. For the foreign books, they were frequently used in these three main classes: Class Q, Sciences; Class H, Social Sciences and Class P, Languages and Literature. When considering the relationship between the Thai and foreign book acquisition and use, it indicated the significant differences at .01 level.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นางสาวกุลวรา อุพงศ์ไพโรจน์

เกิด : 22 มิถุนายน 2494 ที่กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา :

- ประถมศึกษา 2501 - 2507 โรงเรียนกิ่งเพชร
- มัธยมศึกษาตอนต้น 2508 - 2511 โรงเรียนศรีอยุธยา
- มัธยมศึกษาตอนปลาย 2514 สัมครสอบ กระทรวงศึกษาธิการ
- ศิลปศาสตรบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ครุศาสตรบัณฑิต (มัธยมศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน :

- 2516 - 2520 รับราชการตำแหน่งเสมียน แผนกเงิน สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2520 - 2523 รับราชการตำแหน่ง บรรณารักษ์ ระดับ 3 งานจัดหาหนังสือ
และสิ่งพิมพ์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- 2524 - 2525 ลาศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 2527 - ปัจจุบัน รับราชการตำแหน่ง บรรณารักษ์ ระดับ 5 ทำหน้าที่หัวหน้างาน
จัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง